

**NÜFUS HİZMETLERİ KANUNUNUN UYGULANMASINA
İLİŞKİN
YÖNETMELİK**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 29/9/2006 No : 2006/11081
Dayandığı Kanunun Tarihi : 22/11/2001 No : 4721
: 25/4/2006 No : 5490
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi : 23/11/2006 No : 26355
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 Cilt : 46 S :

BİRİNCİ KISIM

Genel Esaslar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kişinin doğumundan ölümüne kadar kişisel ve medenî durumuna, uyrukluğuna ve bunlarda meydana gelebilecek değişikliklere ait doğal ve hukukî olayların belirlenip saptanması, bu amaçla düzenlenmiş kütüklere yazılması, hizmetin yürütülüşünde izlenecek yöntemlerin saptanması ve uygulamada birlik sağlanmasıdır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesine, hizmeti yürüten memurların denetlenmesine, yaptıkları devir ve teslim, hizmetlerde kullanılacak nüfus kütüklerine ve bunların tutulmasına ilişkin usul ve esaslar ile dayanak belgesi, form ve tutanakların düzenlenmesine, nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişilerle, onların eş ve çocuklarını,
- b) Aile kütüğü: Nüfus olaylarına ilişkin kayıtların kâğıt veya elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,
- c) Aile sıra numarası: Ailelerin aile kütüğüne yazılış sırasına göre verilen numarayı,
- ç) Atık ve eski aile kütükleri: İşlemden kaldırılmış ve kişinin kimliği ve aile bağlarının tespit edilmesi dışında herhangi bir hukukî işlemde esas alınmayacak kütükleri,
- d) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- e) Bekârlık hanesi: Kişinin evlenmeden önce kayıtlı olduğu en son haneyi,
- f) Bekârlık soyadı: Kişinin evlenmeden önce taşıdığı en son soyadını,
- g) Çok vatandaşlık: Bir kişinin Türk vatandaşlığından başka bir ya da birden fazla vatandaşlığa sahip olmasını,

ğ) Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,

h) Değerli kâğıtlar defteri: Değerli kâğıtların adet, tür, seri no, günlük satış miktarı, parasal değeri ve ödenen para miktarının gösterildiği, elektronik ortamda tutulan defteri,

ı) Dış temsilcilik: Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğini, Başkonsolosluguunu, Konsolosluguunu,

i) Genel Müdür: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürünü,

j) Genel Müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü,

k) Gün sonu listesi: Her ilçenin gün sonunda kendi kütükleri üzerinde başka ilçeler tarafından yapılan işlemleri gösteren listeyi,

l) İdarî birim: Kişilerin kayıtlı buldukları aile kütüklerinin ait olduğu mahalle veya köyü,

m) İl müdürü: İl nüfus ve vatandaşlık müdürünü,

n) İmha tutanağı: Geri alınan nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının kime ait olduğunu, seri ve numarasını, verildiği yeri ve veriliş tarihini kapsayan, nüfus ve uluslararası aile cüzdanının imha edildiğini gösteren ve yılı itibarıyla tarih ve sayı sırasına göre elektronik ortamda alınarak muhafaza edilen dökümleri,

o) Kanun: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununu,

ö) Kayıt: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel durum olaylarına ilişkin bilgilerin ayrı ayrı her birini,

p) Kimlik numarası: Nüfus kayıtlarına ulaşmak ve kişilerin toplum içinde tanımlanmaları amacıyla elektronik ortamda verilen, onbir rakamdan oluşan Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını,

r) Kurum: Genel Müdürlük dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşlarını,

s) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükte elektronik ortamda tutulan aile kütüğü kayıtlarını,

ş) MERNİS: Merkezî veri tabanı ve kimlik paylaşımı sistemini de kapsayan Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,

t) Mülkî idare amiri: İlde valiyi, ilçede kaymakamı,

u) Nüfus cüzdanı: Kişinin Türk vatandaşı olduğunu ve aile kütüklerine kayıtlı bulunduğunu kanıtlayan resmî belgeyi,

ü) Nüfus cüzdanı talep belgesi: Nüfus cüzdanı düzenlenmesine dayanak teşkil eden ve nüfus cüzdanı istemini kapsayan standart belgeyi,

v) Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine işlenmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine ilişkin iş ve işlemleri,

y) Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel durum siciline ilişkin bilgilerin tümünü,

z) Nüfus kayıt örneği: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgilerin özetlerini gösterir belgeyi,

aa) Nüfus kütüğü/Kişisel durum sicili: Aile kütüğü, özel kütük ve yedeklerinden oluşan kayıtların tümünü,

- bb) Nüfus müdürü: İlçe nüfus müdürünü,
 cc) Nüfus müdürlüğü: İlçe nüfus müdürlüğünü,
 çç) Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlat edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi ve gaiplik gibi kişisel durum sicilinde değişiklik meydana getiren olayı,
 dd) Özel kütük: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, kayıt düzeltme ve diğer kişisel durum değişiklikleri şeklinde tutulan ve ayrı ayrı tasnif edilen dayanak belgelerinin konulduğu dosyayı,
 ee) Resmî vekil: Vekillik belgesi gereği başkası adına işler yapmakla yetkilendirilen kimseyi,
 ff) Saklı nüfus: Onsekiz yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kayıt edilmemiş olan ve yabancı bir devletle vatandaşlık bağı bulunmayan kişileri,
 gg) Teknik konu: Nüfus, vatandaşlık ve evlenme hizmetlerinin yürütülmesi ile karar veya işleme dayanak teşkil edecek kayıt örnekleri istenmesine ve gönderilmesine, merkezde bilgi işlem ortamında tutulmakta olan nüfus kütüklerine ilişkin iş ve işlemlerle ilgili yazışmaları,
 ğğ) Uluslararası aile cüzdanı: Bir aileyi oluşturan eş ve çocukların kimlik bilgilerini kapsayan ve uyruğunu kanıtlayan çok dilli resmî belgeyi,
 hh) Uluslararası aile cüzdanı talep belgesi: Uluslararası aile cüzdanı düzenlenmesine dayanak teşkil eden ve uluslararası aile cüzdanı istemini kapsayan standart belgeyi,
 ıı) Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğü: Vatandaşlık durumu düzgün olmayanlar ile saklı nüfusların kaydedildiği defteri,
 ii) Vekillik belgesi: Özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,
 jj) Veri giriş formu: Nüfus olaylarına ilişkin bilgilerin elektronik ortamda tutulması ve istatistikî bilgilerin elde edilmesi amacıyla MERNİS sistemine göre hazırlanan formları,
 kk) Vukuat defteri: Nüfus olaylarına ilişkin form ve belgelerin tarih sırasına göre geçirildiği defteri,
 ll) Yazım dışı kalanlar: Nüfus kütüğünde kayıtlı olup da, yeniden aile kütüğü oluşturulmasına ilişkin yöntemlerden herhangi birisinin uygulanması sırasında bildirimde bulunmamak suretiyle kayıt dışı kalmış olan kişileri,
 ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Ortak Hükümler

Devir ve teslim zorunluluğu

MADDE 5 – (1) Başka bir yere atanma veya Devlet memurluğundan çekilme, emeklilik gibi nedenlerle kesin olarak memurun görevinden ayrılmasını gerektiren hallerde; ayrılan memur yerine gelen memura, henüz gelmemiş ise geldiğinde ona devredilmek üzere Genel Müdürlük merkez kuruluşunda yetkili amir, taşra kuruluşunda mülkî idare amiri tarafından gösterilen kimseye devir vermekle yükümlüdür.

Devir ve teslimin yapılamaması hali

MADDE 6 – (1) Memurun devir ve teslim yapmasına imkan vermeyecek durumda işten ayrılması halinde, Genel Müdürlük merkez kuruluşunda yetkili amir, taşra kuruluşunda mülkî idare amiri tarafından tayin edilecek bir kurulca, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre devir ve teslim işlemi yapılır.

Devir ve teslimin konusu

MADDE 7 – (1) Devir ve teslim ile yükümlü bulunan memurların devir ve teslim işlerinin kapsamına giren hususlar şunlardır:

- a) Nüfus kütükleri.
- b) İşlemden kaldırılmış atik ve eski aile kütükleri vukuat defterleri ile tescile esas olan belgeleri.
- c) Zimmetindeki demirbaş eşyalar, resmî mühür, soğuk damga ve beratlar.
- ç) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları ile kayıt ve satış defterleri.
- d) Resmî posta pulu ile cüzdan satış bedelleri.
- e) Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge ve genelgeler.
- f) Teftiş ve denetleme dosyası.
- g) Tüm yazışma dosyaları.
- ğ) Askerlik dosyası.
- h) Memurlara ait özlük dosyaları.

Devir ve teslimde süre ve usul

MADDE 8 – (1) Devir ve teslim işlemlerinin, onbeş günü aşmamak koşuluyla Genel Müdürlük merkez kuruluşunda yetkili amir, taşra kuruluşunda mülkî idare amirince saptanacak süre içinde yapılması zorunludur.

(2) Genel Müdürlük merkez kuruluşunda devir ve teslim, örneğine uygun üç örnek devir ve teslim tutanağının düzenlenmesi suretiyle yapılır. Tutanaklar devralan ve devreden tarafından imzalanır. Devir ve teslim memurlar arasında yapılmışsa şube müdürünce, şube müdürleri arasında yapılmışsa daire başkanınca, daire başkanları arasında yapılmışsa genel müdür yardımcısınca, genel müdür yardımcıları arasında yapılmışsa Genel Müdür tarafından onaylanır.

(3) Genel Müdürlük taşra kuruluşundaki devir ve teslim, örneğine uygun dört örnek devir ve teslim tutanağının düzenlenmesi suretiyle yapılır. Tutanaklar devralan ve devreden tarafından imzalanır. Devir ve teslim memurlar arasında yapılmışsa nüfus müdürünce, nüfus müdürleri arasında yapılmışsa ilçelerde kaymakam, illerde il müdürünce, il müdürleri arasında yapılmışsa vali yardımcısı tarafından onaylanır.

Nüfus aile kütüklerinin devir ve tesliminde uygulanacak esaslar

MADDE 9 – (1) Kâğıt ortamındaki nüfus kütükleri devir ve teslim edilirken;

- a) Usulüne uygun olarak onaylanıp onaylanmadığı ve sayfa numaralarının verilip verilmediği,
  - b) Eksik sayfa olup olmadığı,
  - c) Kütüklerde usulsüz silinti veya kazıntı bulunup bulunmadığı,
  - ç) Kütüklerin düzgün ve okunaklı bir şekilde tutulup tutulmadığı,
  - d) Kütüklerin dağınık ve yırtık olup olmadıkları,
- tespit edilir.

(2) Ayrıca, bilgisayar ortamındaki kayıtların yedeklerinin elektronik ortamda alınmasını sağlayan araçların sayısı, tarih sırasına göre saptanır ve tutanakta açıkça belirtilir.

Denetim yetkisi

MADDE 10 – (1) Genel Müdürlük taşra kuruluşlarını; Genel Müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı veya Bakanlıkça görevlendirilecek diğer yetkililer ile mülkiye müfettişleri, vali, kaymakam ve il müdürü denetlemeye yetkilidir.

(2) Nüfus müdürleri dairelerindeki personeli ve çalışmalarını sürekli olarak denetim ve gözetim altında bulundurlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM**Nüfus Kütüklerinin Tanımı ve Türleri****BİRİNCİ BÖLÜM****Nüfus Kütükleri****Hukukî mahiyeti ve tutulması**

MADDE 11 – (1) Nüfus kütükleri; kişilerin kimliklerinin, yerleşim yeri adreslerinin, aile bağlarının, vatandaşlık durumlarının ve şahsî hallerinin belirlenmesi amacıyla ilçe ve aile esasına göre nüfus ve vatandaşlık olaylarının tescil edildiği, daimi olarak saklanması gerekli resmî belgelerdir.

(2) Aile kütüğü ve özel kütüklerde tutulan kayıtlar ile yedekleri ve bunlardan çıkarılan kayıt örnekleri aynı hukukî değere sahiptir. Kayıtlar arasında farklılık olduğu takdirde, aksi sabit oluncaya kadar kayda esas olan dayanak belgesi geçerlidir.

(3) Nüfus olayları, iletişim ağı kullanılarak nüfus müdürlüklerindeki aile kütüklerine ve merkezî veri tabanına tescil edilir.

(4) Bakanlık, doğal afet ve olağanüstü hallere karşı kesintisiz olarak hizmet verilmesini sağlamak amacıyla, merkezî veri tabanının yedeğinin farklı bir yerde tutulmasını sağlar.

(5) Kâğıt ortamındaki aile kütüklerinin her sayfasına cilt ve sayfa sıra numaraları konulur. Kütüğün sonuna kaç sayfadan ibaret olduğu yazılır. Sayfa birleşim yerleri asliye hukuk mahkemesince mühürlenerek sonu onaylanır.

(6) Nüfus kütüklerinin tutulmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye, mevzuat ve sistemdeki gelişmelere bağlı olarak değiştirmeye ve kâğıt ortamında tutulan aile kütüklerini uygulamadan kaldırmaya Bakanlık yetkilidir.

Gizlilik

MADDE 12 – (1) Nüfus kayıtları ve bu kayıtların tutulmasına dayanak olan belgeler gizlidir. Bunlar, yetkili ve sorumlu memurlar ile teftiş ve denetim yetkisi olanlar dışında kimse tarafından görülüp incelenemez. Mahkemeler bu hükmün dışındadır.

(2) Nüfus kayıtlarına bu bilgileri işleyen memurlar ve kimlik paylaşımı sistemi kapsamında nüfus kayıtlarından faydalanan diğer görevliler de bu gizliliğe uymak zorundadır. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

Resmî işlemlerde esas alınması

MADDE 13 – (1) Kurumlarda kişiyle ilgili olarak yapılan işlemlerde nüfus kayıtları esas alınır. Kayıtlar arasında farklılık olması halinde nüfus kayıtlarında değişiklik yapılmaz, usulüne göre diğer kayıtlar düzeltilir.

İKİNCİ BÖLÜM**Aile Kütükleri ve Özel Kütükler****Aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler**

MADDE 14 – (1) Her mahalle veya köy için ayrı aile kütüğü tutulur. Aile kütüklerinde aşağıdaki bilgiler bulunur:

- a) Kimlik numarası.
- b) Kayıtlı bulunduğu il, ilçe, köy veya mahalle adı ile cilt, aile ve birey sıra numarası.
- c) Kişinin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba ve ana adı ile soyadları, evli kadınların önceki soyadları.
- ç) Doğum yeri ile gün, ay ve yıl olarak doğum tarihi ve kütüğe kayıt tarihi.
- d) Evlenme, boşanma, soybağının kurulması veya reddi, ölüm, vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi gibi kişisel durumda meydana gelen değişiklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.

- e) Dini.
- f) Medenî hali.
- g) Yerleşim yeri adresi.
- ğ) Fotoğrafı.

(2) (a), (g) ve (ğ) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.

(3) Türkiye'de aile kütüğü bulunmayan ve yabancı ülkelerde oturan vatandaşlar Bakanlığın göstereceği bir nüfus müdürlüğünde açılacak aile kütüğüne kaydedilir.

Yeni aile kütüğü açılması

MADDE 15 – (1) Yeni kurulan köy veya mahalleler için defter şeklinde aile kütüğü açılır.

Özel kütükler

MADDE 16 – (1) Özel kütükler doğum, ölüm, evlenme, boşanma, kayıt düzeltme ve diğer kişisel durum değişikliklerine ait olmak üzere altı çeşittir. Özel kütükler, nüfus olayının aile kütüklerine işlendiği yer nüfus müdürlüğü tarafından tarih ve sayı sırasına göre bir araya getirilip yıllar itibariyle dosyalanmasından oluşur. Bu kütüklerin bir örneği nüfus olayını tescil eden nüfus müdürlüğünde, bir örneği de Genel Müdürlükte muhafaza edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Aile Kütüklerinin Tutulmasına İlişkin Esaslar****Bildirim mecburiyeti**

MADDE 17 – (1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında dış temsilciliğe müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve nüfus cüzdanı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp nüfus cüzdanlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri görevlidir.

Dayanak belgesi zorunluluğu

MADDE 18 – (1) Aile kütüklerine kişisel durumla ilgili yapılan her kayıt ve açıklamanın Kanuna göre yetkili kılınmış görevlilerce, usulüne ve örneğine uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılması zorunludur.

(2) Dayanak belgeleri aile kütüklerine işlendikten sonra imzalanıp onaylanarak bir örneği arşivlenmek üzere Genel Müdürlüğe gönderilecek olan ilgili özel kütüğe konulur.

Aile esası

MADDE 19 – (1) Bir soydan gelen ve aynı soyadını taşıyan kişiler bir aile kütük sıra numarası altında kaydedilirler.

(2) Bir ailenin çocukları, erkek çocuklarının eş ve çocukları ile kız çocuklarının evlilik dışı dünyaya gelmiş çocukları aynı aile sıra numarası altında yazılırlar.

(3) Aile bireylerinden birinin sonradan soyadını değiştirmesi bu haneden çıkarılmasını gerektirmez.

Kaydın kapatılması ve yeniden açılması

MADDE 20 – (1) Nüfus kaydının kapatılması; ölüm, gaiplik, Türk vatandaşlığının kaybı, evlenme, boşanma, evlat edinilme, soybağının düzeltilmesi veya reddi gibi nüfus olayları nedeniyle bir kaydın üzerinde işlem yapılamaz hale getirilmesidir.

(2) Kaydın kapatılmasına ilişkin sebep ortadan kalktığında veya kaydın yeniden açılmasını gerektirecek yeni bir sebep ortaya çıktığında kayıt yeniden açılır. Kaydın açılmasından sonra kişisel durumda meydana gelmiş olan nüfus olayları kişinin kaydına işlenir.

Atık veya işlemden kaldırılmış kütükler

MADDE 21 – (1) İşlemden kaldırılmış olan atık veya eski aile kütükleri üzerinde herhangi bir işlem yapılamaz, kayıt düşülemez.

(2) Bu kütükler nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi, doğum yeri veya nüfus olaylarındaki yanlışlıkların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması ya da kişinin kimliği ve aile bağlarının tespit edilmesi dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınmaz.

(3) Bu kütüklerden çıkartılan kayıt örneklerine atık veya işlemden kaldırılmış kütüklerden çıkarıldığına dair açıklama yapılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM**Nüfus Olayları ve Bunlara İlişkin İşlemler****BİRİNCİ BÖLÜM****Soybağına İlişkin Esaslar****Evlilik içinde doğan çocuklar**

MADDE 22 – (1) Evlilik içinde veya herhangi bir nedenle evliliğin sona ermesinden başlayarak üçyüz gün içinde Türk babadan olan veya Türk anadan doğan çocuklar doğumlarından başlayarak Türk vatandaşlığını kazanırlar. Bu çocuklar babanın soyadını alır ve aile kütüklerinde babalarının hanesine yazılırlar.

Evlilik dışında doğan çocuklar

MADDE 23 – (1) Evlilik dışında veya evliliğin sona ermesinden itibaren üçyüz günden sonra doğan veya baba tarafından mahkeme kararı ile soybağı reddedilen çocuk; anasının bekârlık hanesine, anasının soyadı ve onun bildireceği baba adı ile tescil edilir.

(2) Anası boşanarak bekârlık hanesine dönmüş ise çocuk, anasının kayıtlı bulunduğu haneye, anasının soyadıyla, ancak anası önceki evliliğinden çift soyadı taşıyorsa anasının bekârlık soyadıyla tescil edilir.

(3) Anası halen bir başkası ile evli ise çocuk, anasının bekârlık hanesine, bekârlık soyadı ve anasının bildireceği baba adı ile tescil edilir.

(4) Evlilik dışında Türk babadan ve yabancı anadan doğan çocuk:

a) Babanın ana ile evlenmesi durumunda, 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 292 nci maddesine göre kendiliğinden Türk vatandaşı olur ve baba hanesine tescil edilir.

b) Ananın veya çocuğun istemesi üzerine, Türk Medenî Kanununun 301 inci maddesi uyarınca mahkemece baba ile arasında soybağının belirlenmesi ya da Türk Medenî Kanununun 295 inci maddesi uyarınca tanınması halinde, baba tarafından babasına bağlı olarak doğumundan itibaren Türk vatandaşı olur. Bu durumda usulüne göre doğum tutanağı düzenlenerek babasının hanesine, baba soyadıyla tescil edilir.

Evlilik ile soybağının kurulmasında usul ve yapılacak işlem

MADDE 24 – (1) Eşler, evlilik dışında doğmuş olan çocuklarını, evlenme sırasında ya da evlendikten sonra, yerleşim yerlerindeki veya evlenmenin yapıldığı yerdeki nüfus memuruna bildirmek zorundadır.

(2) Ana ve babanın evlenme sırasında evlendirme memuruna bu yolda bir taleplerinin olması halinde, evlendirme memuruna verecekleri evlenme ile soybağının kurulmasına ilişkin bildirim formu, evlenme bildirimi ile birlikte nüfus müdürlüğüne gönderilir.

(3) Ana ve babanın birbirleriyle evlenmeleri ile soybağı düzelen çocuklar daha önce aile kütüklerine geçirilmiş iseler, ana ve baba tarafından evlenme ile soybağının kurulmasına ilişkin bildirim formu doldurulup imzalanarak yerleşim yeri nüfus müdürlüğüne verilir.

(4) Bu bildirim formu üzerine çocuklar babaları hanesine, diğer kişisel durum değişikliği özel kütüğünden olay sıra numarası verilmek suretiyle öz baba adı ile nakledilirler. Analarının bekârlık hanesindeki kayıtlarına gerekli açıklama yapılarak, diğer kişisel durum değişikliği özel kütüğünden olay sıra numarası verilerek kayıtları kapatılır.

İKİNCİ BÖLÜM**Doğum****Bildirim süresi**

MADDE 25 – (1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde olayın olduğu yer veya herhangi bir nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilcilığe bildirilmesi zorunludur.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 26 – (1) Bildirim; ana, baba, vasi veya kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından, doğumu gösteren resmî belgeye veya sözlü beyana dayalı olarak da yapılabilir. Evlilik dışında dünyaya gelen çocukların bildirim ise ana, ananın küçük, kısıtlı veya ölmüş olması ya da velayetin kendisinden alınmış olması durumunda çocuk için atanacak vasi veya kayyımları tarafından veya velayetin babaya verilmesi durumunda baba tarafından yapılır.

(2) Resmî vekiller, çocuğun adının da belirtildiği özel vekillik belgesi ibraz etmek suretiyle, müvekkilleri adına bildirimde bulunabilirler.

(3) 2828 sayılı Kanunun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri, yetiştirme yurtları, bakım evleri ve benzeri yerlerin sorumluları ile kişiler; yanlarında çalıştırdıkları veya barındırdıkları çocuk veya erginlerin nüfus cüzdanlarını kontrol etmek, aile kütüklerine kayıtlı olmayanların tescillerini sağlamak için nüfus müdürlüklerine beyanda bulunmak ve gerekli işlemleri yaptırmakla görevlidirler.

(4) Kolluk görevlileri; kimlik kontrolleri veya herhangi bir işlem nedeniyle kimliğini ispat edemeyenlerle, nüfusta kayıtlı olmadığını tespit ettikleri kişileri, haklarında gerekli işlemleri yaptıktan sonra düzenleyecekleri evrakı o yerdeki nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

(5) Okul müdürleri; okula kayıt için başvuran çocuklardan nüfusa kayıtlı olmayanların beyana dayalı kimlikleri ile baba, ana, vasi veya kayyımlarının kimliklerini ve adreslerini o yerin nüfus müdürlüğüne bildirmekle görevlidir.

(6) Kamu veya özel kurumlar iş verecekleri kişilerden nüfus cüzdanı istemekle, nüfusta kayıtlı olmadıklarını anladıkları kişilerin beyana dayalı kimlik ve adreslerini nüfus müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür.

(7) Nüfus müdürlükleri, süresi içerisinde bildirilmemiş çocukların veya nüfusa tescil edilmemiş erginlerin varlığını haber aldıkları takdirde; erginlerin kendilerini, çocukların veli, vasi veya kayyımlarını, bunların bulunmaması halinde büyük ana, büyük baba veya kardeşlerini, çocukları yanlarında bulunduranları ya da muhtarları doğum bildiriminde bulunmak üzere beyana davet etmeye yetkilidirler. Bu şekilde yapılan bildirimlerde; gerektiğinde kolluk görevlilerine soruşturma ve incelemeler yaptırılmak suretiyle çocuğun soybağı ile tescil edileceği ana veya baba hanesi tespit edilir. Yapılan beyana göre düzenlenen doğum tutanağına dayanılarak çocuk ana veya baba hanesine tescil edilir.

(8) Ana ve babanın adresinin bilinmesi ya da tespit edilmesi halinde durum ana veya babaya bildirilir. Bildirim yazısının bir örneği doğum tutanağına eklenir. Babanın soybağını reddetme hakkı saklıdır. Ana veya babanın yapılan gerekli soruşturma ve incelemeye rağmen nüfusta kayıtlı olduğu yerin belirlenememesi ya da nerede olduğunun tespit edilememesi; ana veya babayı tanıyanların bulunamaması hallerinde çocuk yerleşim yeri veya bulunduğu yerin idarî biriminin aile kütüğünün son aile kütük sıra numarasından sonra gelmek üzere yeni bir aile kütük sıra numarası altında tescil edilir. Ana veya babanın daha sonra ortaya çıkarak, çocukla aralarında soybağı bulunduğuna dair resmî bir bilgi ve belge elde edilmesi halinde çocuk ana veya baba kütüğüne nakledilir.

Bildirim şekli

MADDE 27 – (1) Doğumla ilgili yapılan bildirimler nüfus müdürlüklerince doğum tutanağına geçirilir. Herhangi bir belge ibraz edilememesi halinde ilgilinin sözlü beyanı esas alınır.

(2) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi ile yapılır. Bildirim, çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe, ana ile babanın tam kimlik bilgileri ve nüfusta kayıtlı oldukları yeri gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir. Dış temsilcilik, bildirim tarihi olarak evrakın postaya verildiği tarihi esas alarak düzenlenecek doğum tutanağını nüfus müdürlüğüne göndermekle yükümlüdür.

Doğum tutanaklarının düzenlenmesi

MADDE 28 – (1) Nüfus müdürlüklerine doğum olaylarına ait bildirim yapıldığında, memur tarafından üç örnek doğum tutanağı düzenlenir. Bildirimde bulunanın adı, soyadı, doğum tarihi ve adresi ilgili alanlara yazıldıktan sonra, doğum tutanağı bildirimde bulunana okutulur. Bir yanlışlık olmadığı takdirde bildirimde bulunan ve tutanağı düzenleyen memur ile onaylayan nüfus şefi veya nüfus müdürü tarafından doğum tutanakları imzalanır. Bildirimde bulunanın okuma yazma bilmemesi durumunda, sözlü beyanı üzerine düzenlenen doğum tutanakları kendisine okunur ve imza yerine parmağının izi ile varsa imza kaşesi alınır.

(2) Doğum olayının hastane, doğum evi gibi sağlık kurumlarında, ceza ve tutukevi veya meskenlerde resmî doktor ya da ebe nezaretinde meydana gelmesi ve olayın resmî bir rapor veya yazı ile belgelendirilmesi halinde, tutanağın "Açıklamalar" alanına ".... verilen .... tarihli ve .... sayılı rapora/belgeye dayanılarak düzenlenmiştir." ibaresi yazılır.

(3) Doğum tutanakları üzerinde silinti ve kazıntı yapılmaz, yanlışlık halinde yeniden düzenlenir.

Doğum yeri

MADDE 29 – (1) Doğum bildirimi için müracaat edenlerin köyde ve ilçede doğan çocuklarının doğum yeri olarak doğum tutanağına sadece ilçe adı yazılır. İlin merkez ilçesine bağlı köy ve mahallelerde doğmuş olanların doğum yeri il adı, büyükşehir statüsünde olan illerde merkez ilçe bulunmaması halinde doğum olayının olduğu ilçe adı, merkez ilçe var ise il adı, yurt dışında doğanların ise doğdukları yer adı ile birlikte ülke adı yazılır ve aile kütüklerine bu şekilde tescil edilir. Doğum yeri köy adı olarak yazılmış olanların kayıtları olduğu gibi muhafaza edilir. Ancak ilgilinin talebi halinde doğum yeri ilçe adı yazılmak suretiyle tamamlanır.

Altı yaşından küçük çocukların tescili

MADDE 30 – (1) Altı yaşından küçük (72 ay) çocukların tescili için yapılan bildirimlerde, yaş tespiti yapılmadan doğum tutanağı düzenlenerek tescil edilir. Beyan edilen yaşta tereddüde düşülmesi halinde çocuğun resmî sağlık kuruluşunca yaşının tespit edilmesi sağlanır.

Altı yaşından büyük, onsekiz yaşından küçük çocukların tescili

MADDE 31 – (1) Altı yaşından büyük (72 ay + 1 gün) ve onsekiz yaşından küçük (216 ay) çocuklara ait bildirim yapılırken yaş tespiti için çocuğun bildirim yapılan nüfus idaresine getirilmesi zorunludur. Çocuğun sağ veya sol kolu nüfus müdürlüğü mührü ile mühürlenmek suretiyle yaş tespit formu düzenlenerek sağlık kuruluşunca yaşının tespit edilmesi sağlanır. Yaş tespit formunda belirlenen yaşa göre doğum tutanağı düzenlenerek açıklamalar bölümüne gerekli bilgiler yazılır. Doğuma ait resmî belge ibraz edilmesi halinde yaş tespitine gerek kalmaz.

(2) Yaş tespit formuna tahmin edilen yaş birden fazla yılı kapsayacak şekilde yazılamaz. Ancak yaş tespit formunda belirlenen yaşın onbeş yaş ve üzeri olması halinde, sağ veya sol kolu mühürlenmekle birlikte doğum tutanağının sağ üst köşesine nüfus idaresince çocuğun en son halini gösterir fotoğrafı yapıştırılarak onaylanır. Yaş tespitinden sonra onbeş yaş ve üzeri çocuklar hakkında, gerektiğinde bildirilen ana ve babanın çocuğu olup olmadığı ve yabancı devletlerle vatandaşlık ilişkisinin bulunup bulunmadığı yolunda kolluk makamları tarafından gerekli soruşturma ve incelemeler yapılarak sonucuna göre tescil işlemi gerçekleştirilir.

Bulunmuş çocukların tescili

MADDE 32 – (1) Yaşının küçüklüğü nedeniyle kendisini ifade edemeyen bulunmuş çocuklar kolluk görevlilerinin veya ilgili kurumların bu durumu belirten tutanaklarına veya ilgililerin beyanlarına dayanılarak buldukları yerin nüfus kütüklerine tescil edilir. Küçük çocuk bulanlar, köylerde muhtarlar, kasaba ve şehirlerde kolluk kuvvetlerine bildirmekle ödevlidir.

(2) Bu haberi alan köy muhtarı veya kolluk kuvvetleri çocuğun ana ve babasını araştırır. Bulunamadığı takdirde; çocuğun cinsiyetini, üzerinde bulunan eşyayı ve ileride tanınmasına yardımcı olacak özelliklerini belirtir üç örnek tutanak düzenleyip bir örneği ile birlikte 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununa göre işlem yapılmak üzere çocuğu yetkili kuruma teslim ederler. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı kuruluşlarca belirlenen doğum tarihli iki örnek tutanak da o yerin nüfus idaresine verilir.

(3) Bu tutanakları alan nüfus müdürlüğü evrak kayıt defterine kaydeder. Bulunmuş çocuğa Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı kuruluşlarca ad, soyadı, baba ve ana adı konulmamış ise çocuğa ad ve soyadı ile baba ve ana adı koyarak üç örnek doğum tutanağı düzenlenir. Bildirimi yapan alanına güvenlik makamlarınca verilen tutanağın tarih ve sayısı yazılarak memur tarafından imzalanır. Bulunmuş çocuklar, buldukları yere ait aile kütüğünün son aile sıra numarasından sonra yeni bir aile sıra numarası altında kütüğe yazılırlar. Doğum düşünceler alanına bulunmuş çocuk olarak tescil edildiği açıklamasında bulunulur.

(4) Bu çocuklara ait işlemler öncelikle yapılır. Çocuğun nüfus cüzdanı ve nüfus kayıt örneği bir yazı ekinde çocuğun teslim edildiği kurumun yetkililerine nüfus cüzdanı almaya yetkili olduğunu gösterir belgenin ibraz edilmesi üzerine verilir. Yetkili tarafından ibraz edilen belge, nüfus cüzdanının düzenlenmesine esas olan doğum tutanağı ile birlikte "Nüfus cüzdanı dosyası"na takılır.

Soruşturulduktan sonra aile kütüklerine tescil edilecek doğum tutanakları

MADDE 33 – (1) Doğum tutanağı aile kütüğüne geçirilmeden önce aynı aile sıra numarası altındaki nüfus kayıtları ile karşılaştırılıp incelenir. Bu inceleme sonucunda nüfus memuru:

a) Doğum tutanağında yazılı çocuğun doğum tarihi ile daha önce kütüğe geçirilmiş ana ve baba bir kardeşlerinden birinin doğum tarihi arasında yüzseksen günden daha az bir zaman olduğunu tespit ederse tutanağı aile kütüğüne geçirmez ve mülki idare amirinin emri ile bildirilen şekilde bir doğumun olup olmadığının soruşturulmasını ve gerekirse çocuğun görülerek sonucunun bildirilmesini ister. Soruşturma sonucu doğum olayını doğrularsa bu takdirde tutanağı aile kütüğüne işler. Ancak bu durumda kendinden önce doğan kardeşinin nüfus kaydının düzeltilmesi için dava açılmak üzere durumu Cumhuriyet savcılığına bildirir. Doğum olayı doğrulanmamışsa tutanağı aile kütüğüne işlemez ve ilgili Cumhuriyet savcılığına bildirerek beyanda bulunan hakkında cezai kovuşturma yapılmasını ister.

b) Formda çocuğun babasının nüfusta kayıtlı olduğu yer gösterilmiş olduğu halde, aile kütüğünde çocuğun ana ve babasının evliliklerinin bulunmaması halinde Kanunun öngördüğü şekilde evliliğin olup, olmadığını araştırır.

c) Ana ve babanın birbirleriyle evli olduğunun tespit edilmesi halinde evlenme bildirimine göre evliliği işler. Daha sonra çocuğu babası hanesine tescil eder. Evlilik yoksa çocuğun anası hanesine kaydı için gereğini yapar.

ç) Ana veya babadan birinin başka birisi ile evli gözükmeye halinde; evli olarak görünen eşin önceki eşinden boşandığına ve yeni bir evlilik yaptığına ilişkin belgeleri araştırır. Boşanma ve yeni evlilik varsa, bu Yönetmeliğin ilgili bölümlerinde belirtildiği şekilde boşanma ve evliliğe ilişkin işlemleri yaptıktan sonra çocuğu aile kütüğüne tescil eder. Boşanma ve yeni evlilik yoksa soybağma ilişkin hükümler uyarınca işlem yaparak çocuğu ait olduğu aile kütüğüne tescil eder.

(2) Nüfus müdürlüğünce çocuk ile ana veya baba arasında bariz bir şekilde yaş farkının olması veya ana ya da babanın çok yaşlı olması gibi durumlarda doğum bildiriminin doğruluğundan şüpheye düşülmesi veya bu yolda bir ihbar yapılması halinde:

a) Doğum bildirimini aile kütüklerine tescil etmeyerek mülki idare amirinin emri ile beyanın doğruluğu hakkında soruşturma yapılmasını ister. Mülki idare amiri soruşturma yapılmasını uygun bulursa tescil işlemi soruşturmanın sonuna bırakılır.

b) Soruşturma sonucunda beyanın doğruluğu ortaya çıkarsa çocuğun tescil işlemi tamamlanır.

c) Beyanın gerçek dışı olduğu anlaşılırsa, ilgililer hakkında kovuşturma yapılmak üzere durum belgelerle birlikte Cumhuriyet savcılığına intikal ettirilir.

(3) Babanın ölüm tarihi üzerinden üçyüz günden fazla bir zaman geçmişse veya ananın ölüm tarihi üzerinden bir gün dahi geçmişse, tescil işlemi yapılmaz ve bildirim doğruluğu araştırılır. Soruşturma sonucunda bildirim doğru olmadığı anlaşılırsa ilgililer hakkında kovuşturma yapılmak üzere durum belgelerle birlikte mahalli Cumhuriyet savcılığına intikal ettirilir.

(4) Soybağının düzeltilmesine ilişkin özel kanunlar uyarınca yapılacak işleme ait hükümler saklıdır.

Aile kütüğüne tescil edilmeden ölen çocukların tescili

MADDE 34 – (1) Sağ olarak doğmuş, ancak nüfus kütüğüne tescil edilmeden ölen çocuklara ait ölüm tutanakları nüfus idarelerince kabul edilir. Ölüm tutanağındaki bilgilere dayanılarak doğum tutanağı tutulur ve her iki tutanak sırası ile aile kütüğüne geçirilir.

(2) Ölü doğmuş olan çocuklara ait bildirim kabul edilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Saklı Nüfus

Başvuru makamı ve işlemler

MADDE 35 – (1) Saklı nüfus olduklarını iddia edenlerin aile kütüklerine tescil için müracaat makamı illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklardır. Saklı nüfus olanlar hakkında aşağıdaki şekilde işlem yapılır:

a) "Saklı nüfus ilmuhaberi-dilekçe-beyan formu" nun ilmuhaber bölümü saklı nüfusun ikamet ettiği köy veya mahalle muhtarlığınca doldurulup ilgilinin son altı ay içinde çekilmiş fotoğrafı yapıştırıldıktan sonra muhtar ve üyeler tarafından imzalanarak onaylanır. Daha sonra aynı formun "Dilekçe" bölümü ilgili tarafından adı, soyadı ve dilekçe tarihi yazılarak imzalanır ve nüfus müdürlüğüne havale edilmek üzere yerleşim yerinin mülki idare Amirliğine başvuruda bulunulur.

b) "Beyan" bölümünde açıklanması istenilen hususlar ilgilinin beyanına dayanılarak ve vatandaşlık durumunu açıklığa kavuşturacak şekilde eksiksiz doldurulur. İlgiliye beyanında yanlışlık olması halinde hakkında yasal işlem yapılacağı hususu bildirildikten sonra form, beyanı alan memur ile beyanı veren ilgili tarafından imzalanır. Daha sonra saklı nüfus adına doğum tutanağı düzenlenerek 31 inci maddede belirtilen esaslar çerçevesinde yaşı tespit edilir ve doğum tutanağı bildirim yapan kişi olarak ilgili kişi tarafından imzalanır.

c) İlgili ve varsa birlikte işlem görenler vatandaşlık durumları tespit edilinceye kadar, ilçedeki "Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğü"ne kaydedilir. "Bu örneğe dayanılarak Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı iddia edilemez ve kişi ya da kişiler hakkında Türk vatandaşlığı olarak işlem yapılamaz." açıklaması konularak çıkartılacak aile kayıt örneği kendilerine verilir.

ç) "Saklı nüfus ilmuhaberi-dilekçe-beyan formu"ndaki bilgilere dayanılarak ana, baba ve kardeşlerinin aile kütüklerinde kayıtlı olup olmadıklarının tespiti yapılır. Ana veya babanın nüfus kütüklerinde kaydı yoksa veya tespit edilemiyorsa beyan formunun ilgili bölümüne bu yönde açıklama yapılır.

d) Saklının ana ve babası ile varsa kardeşlerinden en az ikisinin ilgilinin kendi öz çocukları/kardeşleri olup olmadığı yolunda, saklıyı tanıyan en az kendi yaşıtı iki kişinin ve ayrıca, ikamet ettiği yer köy/mahalle muhtarı ile iki üyenin; "saklının ana ve babasının kimler olduğu, bugüne kadar nerelerde ikamet ettiği, yabancı bir ülke ile ilişkisinin bulunup bulunmadığı" hususlarında resmî makamlarca ifadeleri alınır. İfadesi alınan kişilere beyanlarında yanlışlık olması halinde haklarında yasal işlem yapılacağı bildirildikten sonra form veya tutanak, beyanı alan memur ile beyanı veren ilgililer tarafından imzalanır.

e) Öğrenim gördüğünü beyan etmesi ya da bu durumun tespit edilmesi halinde ilgili okul müdürlüğünden temin edilecek okul ve kimlik bilgilerine ilişkin belge veya varsa diplomanın tasdikli bir örneği istenir.

f) Tamamlanmış bulunan "Saklı nüfus ilmuhaberi-dilekçe-beyan formu"na iki örnek boş "Saklı nüfus soruşturma formu" eklenerek mülkî idare amirinin aracılığı ile kolluk kuvvetlerine gönderilir.

g) Kolluk kuvvetlerince; mahallinde ilgilinin "Saklı nüfus ilmuhaberi-dilekçe-beyan formu"nun arka yüzünde bulunan "Açıklanması istenen hususlar" bölümünde ileri sürdüğü iddialarının doğru olup olmadığı, o tarihe kadar aile kütüklerine neden kayıt edilmediği, nerelerde ikamet ettiği, hangi devlet vatandaşı olarak işlem gördüğü, yabancı devletlerle vatandaşlık yönünden bir ilişkisinin bulunup bulunmadığı, ana ve babasının halen nerede bulunduğu, yabancı bir ülkede iseler adresleri ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup olmadıklarının tespit edilmesinden sonra, "Saklı nüfus soruşturma formu" soruşturmayı yapan görevli ile birim amiri tarafından imzalanıp onaylandıktan sonra "Saklı nüfus ilmuhaberi-dilekçe-beyan formu" ile birlikte ilgili nüfus müdürlüğüne geri gönderilir.

ğ) İlgilinin talebi halinde, bir adet doğum tutanağı ile iki adet fotoğraf geçici kimlik kartı düzenlenmesi için Bakanlığa veya yetki devrinde bulunulması halinde o yerin valiliğine gönderilir. Süresi biten geçici kimlik kartı düzenleyen makamca geri alınarak imha edilir.

(2) Hazırlanan dosyaların incelenmesinde; kanun yoluyla Türk vatandaşlığını kazanma hakkına sahip olmadıkları halde, kendilerini nüfus kütüklerine kaydettirmek isteyen yabancıların veya nüfus kütüklerimizde kayıtlı olup da bu yolla kimlik değiştirmek isteyen kişilerin olabileceği göz önünde bulundurulur. Nüfus müdürlüğünce;

a) "Saklı nüfus ilmuhaberi-dilekçe-beyan formu"nun ilmuhaber bölümünde yer alan imzaların ve mührün yetkili kişiler ve makama ait olup olmadığı,

b) Dosyada bulunan mevcut bilgi ve belgelerin ilgilinin vatandaşlık durumunun tayinine esas olacak şekilde eksiksiz olarak düzenlenip düzenlenmediği,

kontrol edilir. Varsa eksiklik ve çelişkiler giderilir. İlgili hakkında oluşan görüş bir rapor halinde düzenlenir.

(3) İlgilinin; ana ve babasının evli ve nüfusa kayıtlı oldukları ve başka bir devlet vatandaşı olmadıklarının anlaşılması halinde, mülki idare amirinin onayı alınarak aile kütüklerine tescil edilir. "Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğü"ndeki kaydı;..... ilçe,.....köy/mahalle,.....cilt,.....hane,.....birey sıra numarasına tescil edildiği yolunda açıklama yapılmak suretiyle kapatılır. Dayanak belgesi olarak düzenlenmiş olan doğum tutanağına "Kanun yoluyla Türk vatandaşlığını kazanma bildirim formu" iliştilir, bir örneği doğum özel kütüğüne, bir örneği arşivlenmek üzere yıl sonu itibarıyla Genel Müdürlüğe gönderilecek olan doğum özel kütüğüne, bir örneği de ilgilinin saklı nüfus işlemi için oluşturulan dosyasına takılır.

(4) İlgilinin;

a) Ana ve babasının evli olmamaları veya nüfusta kayıtlarının bulunmaması,

b) Gösterilen ana ve babanın çocuğu olduğunu ispata yarayacak yeterli bilgi ve belgenin bulunmaması veya bu ailenin mensubu olduğu konusunda tereddüde düşülmesi,

c) Ana ve baba arasında evlilik olmasına rağmen kayıtlı oldukları hanenin uzun süreden beri işlem görmemiş olması,

ç) Kendisinden önce doğup ölen kardeşinin kimliğini kullandığının iddia edilmesi,

d) Kendisinin ya da ana veya babasının yabancı bir devlet vatandaşı olduğunun tespit edilmesi,

e) Yurt dışında bulunduğu veya yakın zamanda ülkemize geldiğinin tespit edilmesi,

hallerinden birinin varlığında, valilik görüşü de eklenmek suretiyle dosya Bakanlığa gönderilerek vatandaşlık durumunun tespiti istenir ve Bakanlığın kararına göre işlem yapılır.

(5) Saklı nüfus dosyaları, başvurunun yapıldığı ilçenin bağlı bulunduğu valilik kanalıyla Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça tescil kararı verilmesi halinde, düzenlenecek tescil formları başvurunun yapıldığı valiliğe gönderilerek işlemin tamamlanması sağlanır.

Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğü

MADDE 36 – (1) Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişilere ait kütükler aşağıdaki esaslar çerçevesinde tutulur:

a) Her ilçe için bir vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğü açılır. Bu kütük kâğıt ortamında veya elektronik ortamda tutulur. Kütüğün kod numarası olarak o ilçenin kodu verilir.

b) Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişilerin tahmini sayısına göre her köy veya mahalle için bir defter veya defterin bir bölümü kullanılabilir. Kullanmaya başlamadan defterin sayfa araları valilik veya kaymakamlık mührü ile mühürlenip sonuna kaç sayfadan ibaret olduğu yazılarak onaylanır.

c) Bir köyden olanların kayıtları o köy için birden başlayan ve zincirleme devam eden bir sıra numarası altında yapılır.

ç) Bir ilçede bir ciltten fazla vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğü tutulursa her cilde 01 den başlamak ve zincirleme devam etmek üzere numara verilir.

(2) Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğündeki kayıtlar hukukî açıdan kişinin kimliğinin ve medenî halinin tayininde esas alınır. Bu kütüklerdeki kayıtlar kişinin Türk vatandaşlığı için karine olamayacağı gibi, bu konuda kişiye herhangi bir hak bahşetmez. Bir hanede kayıtlı kişinin aile kütükleri ile isim benzerliği dolayısıyla soybağı kurulamaz.

(3) Kişinin evlenme işlemleri bu kayıtlara göre yürütülür, varsa doğumla Türk vatandaşlığını kazanamamış çocukları bu kütükte kendi hanesine kaydedilir.

(4) Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğü aile kütüklerinin tutulmasına ilişkin esaslara göre tutulur. Bu kütükler üzerinde silinti ve kazıntı yapılamaz. Düzeltmeler ve yapılacak tesciller nüfus mevzuatının ilgili hükümlerine göre yürütülür.

(5) Bu kütüklerden çıkartılacak kayıt örneklerinin baş kısmına "Vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğü kayıt örneği" ibaresi ve "Bu örneğe dayanılarak Türk vatandaşlığı iddia edilemez ve kişi veya kişiler hakkında Türk vatandaşı olarak işlem yapılamaz." açıklaması yazılır.

(6) Türk vatandaşı olduğu iddiası reddedilenlerin bu kütükteki kayıtları devam ettirilir.

On sekiz yaşından büyük, bulunmuş özürlü kişilerin tescili

MADDE 37 – (1) Zihinsel özürlü olup da bulunmuş onsekiz yaşından büyük kişileri, mahkemece tayin edilecek olan kayımları bildirmekle yükümlüdür. Bildirimin tam teşekküllü devlet hastanesinden alınacak sağlık kurulu raporu ile nüfus müdürlüğüne yapılması zorunludur.

(2) Bu kişiler hakkında düzenlenen tutanaklarda doğum tarihi, adı ve soyadı ile ana ve baba adı belirtilmemiş ise; nüfus müdürlüğüne ad ve soyadı ile ana ve baba adı verilir ve tutanağa "zihinsel özürdür" şeklinde açıklama yapılır. Doğum tarihi belirlenmemişse resmî sağlık kuruluşunca tespit edilmesi sağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bildirilen Çocukların Vatandaşlığının Belirlenmesine İlişkin Esaslar

Aynı zamanda yabancı devlet vatandaşı olan çocuklar

MADDE 38 – (1) Herhangi bir yolla iradesi dışında yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan ve kazanma tarihinde ergin olmayanların ve nüfus kayıtlarına bu hususta gerekli açıklamanın yapılması için nüfus müdürlüklerine başvuranların, nüfus kayıtlarında yer alan kimlik bilgileri ile taşıdıkları yabancı devlet vatandaşlığını gösteren belgede yer alan kimlik bilgileri karşılaştırılır. Kimlik bilgilerinin uyması halinde, çok vatandaşlığa sahip kişilere ait bildirim formu doldurularak diğer kişisel durum değişiklikleri alanına işlenir. İlgilinin yabancı devlet vatandaşı olduğunu gösterir belgede kimliğine ilişkin bilgilerin eksik olması halinde, ayrıca çocuğa ait doğum belgesi de istenmek suretiyle, her iki belgedeki kimlik bilgileri karşılaştırılır. Kimlik bilgilerinin uyması halinde çocuğun kaydına gerekli açıklama yapılır. Kimlik bilgilerinin uymaması halinde ise talepleri reddedilir ve müracaat makamına ilgililere duyurulmak üzere bilgi verilir.

Yabancı ana ve babadan Türkiye’de doğan çocuklar

MADDE 39 – (1) Türkiye’de doğan ve vatandaşlığını ana ve babasından doğumla kazanamayan çocuklar bu durumunun Dışişleri Bakanlığında, ana ve babanın vatansız olması halinde ise Emniyet Genel Müdürlüğünden alınan yazı ile belgelendirilmesi ve Bakanlıkça da uygun görülmesi üzerine, Türk vatandaşı olarak ailesinin yerleşim yerinin aile kütüklerine bağımsız bir sıra numarası altında tescil edilir.

Türk vatandaşı olmayan çocuklara ait bildirim

MADDE 40 – (1) Yabancı devlet vatandaşlarının Türkiye’de doğan çocuklarına ait bildirimler nüfus idarelerince kabul edilerek iki örnek halinde doğum tutanağı düzenlenir. Tutanağın ilgili alanında bağlı olduğu devleti belirtilerek "..... Devleti vatandaşıdır." şeklinde açıklama yapılır. Tutanakta ana ve baba adı, doğum yeri ve tarihi yazılır. Tutanak imzalanarak onaylandıktan sonra, bildirim yapan talep ederse, bir örneği kendisine verilir.

(2) Yabancı devlet vatandaşı olan çocuklara ait tutanaklar aile kütüklerine tescil edilmez, bunlar özel bir dosyada muhafaza edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM**Yurt Dışındaki Doğumlar****Doğumun tespiti ve bildirim**

MADDE 41 – (1) Yabancı ülkelerde, mahalli yasaların doğum olaylarının bildirilmesini zorunlu kıldığı hallerde, doğum olayı ilgililerce o yer yetkili makamlarına bildirilir. Bunun üzerine mahalli makamlardan veya doğumun hastane, bakımevi gibi sağlık kurumlarında ya da ceza ve tutukevlerinde olması halinde, bu kurumların sorumlu yöneticilerinden alınacak resmî belgenin en yakın dış temsilcilğe verilmesi suretiyle bildirim yapılır.

(2) Mahalli yetkili makamlarca doğumun bildirilmesinin zorunlu olmadığı veya bildirildiği halde herhangi bir belge verilmediği ya da birinci fıkrada sözü edilen kuruluşlardan bir belge alınmadığı hallerde, doğum bildirimini dış temsilciliklere beyan yoluyla yapılır.

Doğum tutanaklarının düzenlenmesi

MADDE 42 – (1) Doğum bildiriminin yabancı makamlardan alınmış belgeye dayalı olması halinde üç örnek doğum tutanağı düzenlenir. Tutanağa, ".....den verilen ..... tarihli ve ..... sayılı belgeye dayanılarak düzenlenmiştir." açıklaması yapılır. Bildirimde bulunana ait alan doldurulur, imzası alınır, dış temsilcilikçe de imzalanır ve mühürlenir.

(2) Bildirimi yapanın bulunduğu yerde dış temsilcilik yok ise; doğumla ilgili resmî belge veya raporların aslı ile Türkçe’ye tercüme edilmiş örnekleri, ilgililerin kimlik bilgilerini içeren ve nüfusta kayıtlı oldukları yeri gösteren belgeler, çocuğa konan adın belirtildiği dilekçeye eklenerek, posta ile en yakın dış temsilcilğe gönderilmek suretiyle bildirim yapılabilir. Bu takdirde doğum tutanağında bildirim yapanın imzası aranmaz.

(3) Bildirimin beyan yoluyla yapılması halinde, doğum bildirim tutanaklara geçirilir ve doğum tutanakları bildirim yapan ile görevliler tarafından imzalanır.

(4) Dış temsilciliklerce düzenlenen doğum tutanakları ilgili nüfus müdürlüğüne gönderilir.

(5) Yurt dışındaki doğum olaylarının, oturulan yerde veya bu yer yakınında dış temsilcilğin bulunmaması veya herhangi bir nedenle bildirilememesi halinde; o yerin kişisel durum işlerini yürütmekle görevli makamlarca verilmiş olan doğum belgesinin aslı ve Türkçe’ye tercüme edilmiş örneği, bulunulan yer nüfus müdürlüğüne verilmek suretiyle bildirim yapılabilir.

(6) Bu halde belgeyi alan memur usulüne göre doğum tutanağı düzenler. Doğum tutanağına ".....'ce verilmiş tarihli ve .....sayılı belgeye dayanılarak düzenlenmiştir.", şeklinde açıklama yaparak bildirimde bulunanın imzasını alır.

ALTINCI BÖLÜM

Nüfus Yazımında Kayıt Dışı Kalanların Tescili

Başvurulacak makamlar

MADDE 43 – (1) Nüfus yazımlarında kayıt dışı kalanlar, Türkiye’de buldukları yer nüfus müdürlüğüne, yabancı ülkelerde ise buldukları bölgedeki, yoksa o yere en yakın dış temsilcilikçe veya doğrudan Bakanlığa başvururlar.

Aranacak belgeler

MADDE 44 – (1) Nüfus yazımında kayıt dışı kaldıklarından bahisle başvuranlar aşağıdaki belgelerden birini ibraz etmekle yükümlüdür. Bu belgeler;

- Nüfus veya uluslararası aile cüzdanları,
- Nüfus müdürlüklerinden alınmış onaylı nüfus kayıt örnekleri,
- Askerlik terhis belgesi,
- Yaş, ad ve soybağı gibi kişi hallerine ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararı,
- Genel Müdürlükçe verilmiş onaylı vatandaşlık kararları,
- Türkiye Cumhuriyeti pasaportları,

f) Vatandaşlık durumu açıklanmış veya nüfusa kayıtlı oldukları yer gösterilmiş olmak kaydıyla okul diploması, tasdikname veya diğer belgeler ile çalışılan kurumlarca verilmiş onaylı kimlik belgeleridir.

Aile kütüğüne tescile ilişkin esaslar

MADDE 45 – (1) Kayıt dışı kaldığından bahisle bulunduğu yer nüfus müdürlüğüne başvuran kişi için kayıt dışı kalmış olanların aile kütüklerine geçirilmesine ilişkin bildirim doldurulur. Bu bildirimde 44 üncü maddede sayılan belgelerden biri eklenir.

(2) Yabancı ülkelerdeki dış temsilciliklere veya doğrudan Bakanlığa yapılmış olan başvurularda da birinci fıkrada belirtildiği şekilde bir bildirim doldurulup gerekli belgeler eklenerek bildirimde bulunanın eskiden kayıtlı olduğu yer nüfus müdürlüğüne gönderilir.

(3) Kayıtlı bulunduğu yerin nüfus müdürlüğü ilgilinin durumunu inceler. Varsa eski kütüklerden kaydını çıkartır, bildirimdeki yanlışlıkları düzeltir. Tesciline engel bir durum yoksa mülki idare amirinin onayını alarak ilgiliyi; ailesinin kaydı varsa aynı aile sıra numarası altında ailesinin yanına, ailesinin kaydı yoksa yeni bir aile sıra numarası altında ilgili veri giriş formunu düzenlemek suretiyle aile kütüğüne tescil eder.

BEŞİNCİ KISIM

Nüfus Olaylarının Aile Kütüklerine Tescil Edilmesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Vatandaşlık Kararlarının Tescili

Türk vatandaşlığını sonradan kazananlar

MADDE 46 – (1) Türk vatandaşlığını sonradan kazananlar düzenlenecek formlara uygun olarak aile kütüğüne tescil edilirler.

Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazananların tescili

MADDE 47 – (1) Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazanan kadın, kocasının hanesine tescil edilir. Kadının evliliğinin ölüm dışında sona ermesi halinde kaydı, kayıtlı bulunduğu aile kütüğünün sonuna taşınır.

(2) Evlenme ile Türk vatandaşlığını kazanan erkek, karısının kaydının taşındığı haneye tescil edilir. Evliliğin ölüm dışında sona ermesi halinde kadının kaydı evlenmeden önce kayıtlı bulunduğu haneye taşınır, erkeğin kaydı ise kayıtlı bulunduğu hanede kalır.

Seçme hakkını kullanarak Türk vatandaşlığını kazananların tescili

MADDE 48 – (1) Seçme hakkını kullanmak suretiyle Türk vatandaşlığını kazananların kayıptan önce kayıtlı oldukları hanelerdeki kayıtları açılır.

Göçmen olarak veya yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazananların aile kayıtlarının birleştirilmesi ve Türk vatandaşı olmayan eşe ait bilgilerin işlenmesi

MADDE 49 – (1) Türk Vatandaşlığı Kanunu uyarınca Türk vatandaşlığına alınan kişiler Türk vatandaşlığına alınanlara ait bildirim formuna dayanılarak aile kütüklerine tescil edilir.

(2) Göçmen olarak veya yetkili makam kararıyla değişik tarihlerde Türk vatandaşlığını kazanarak farklı hanelere tescil edilen ya da aynı aileden olduklarını iddia eden onsekiz yaşından büyük kişilerin; bu yönde yazılı başvuruları ve ibraz edecekleri belgelere göre aynı aileden olduklarını ispat etmeleri, aynı aileden olduklarını belgeleyememeleri halinde ise mahkemeden alacakları tespit kararlarına göre düzenlenecek "Aile birleştirme formu"na dayanılarak kayıtları birleştirilir.

(3) Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınan ancak vatandaşlık ve aile kütüğüne kayıt bildirelerinde, sadece evli olduğu yolunda bilgi bulunan kadın veya erkeğin Türk vatandaşlığını kazanamayan eşinin adı, soyadı ve uyruğunu belirtir bilgilerin bulunmaması halinde, ilgilinin evliliğini gösterir önceki uyruğu bulunduğu devlet makamlarından alınmış ve bu Yönetmeliğin 167 nci maddesinde belirtilen esas ve usuller doğrultusunda onaylanmış belgelere göre düzenlenecek idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin forma dayanılarak ilgilinin kaydının düşünceler alanına ".....uyruklu.....ile evlidir." şeklinde açıklama yapılır.

Türk vatandaşlığının kaybı, çıkma ve çıkarılma kararlarının tesciline ilişkin esaslar

MADDE 50 – (1) Türk Vatandaşlığı Kanunu uyarınca, Türk vatandaşlığından çıkmasına izin verilen, herhangi bir nedenle Türk vatandaşlığı kaybettirilen, Türk vatandaşlığından çıkarılan, seçme hakkını kullanmak suretiyle Türk vatandaşlığından ayrılan ve Türk vatandaşlığı iptal edilenlerin diğer kişisel durum değişiklikleri özel kütüğünden numara verilmek suretiyle ilgili forma dayanılarak kayıtları kapatılır.

(2) Kaydı kapatılan kişi hakkında ilgili kurumlara bilgi verilir.

İKİNCİ BÖLÜM**Çok Vatandaşlık ve Nüfus Olaylarının Tesciline İlişkin Esaslar****Çok vatandaşlığa sahip olan kişilerin tescili**

MADDE 51 – (1) Türk vatandaşlığını muhafaza kaydıyla yabancı devlet vatandaşlığına geçmesine veya izin almaksızın kazanmış olduğu yabancı devlet vatandaşlığının yanı sıra Türk vatandaşlığını korumasına izin verilen ya da iradesi dışında yabancı devlet vatandaşlığını kazanmış kişilerin bu durumları bildirim formuna dayanılarak diğer kişisel durum değişiklikleri alanına işlenir.

Çok vatandaşlığa sahip olan kişilerin nüfus olaylarının tescili

MADDE 52 – (1) Çok vatandaşlığa sahip olan kişilerin, vatandaşlığını taşıdıkları diğer devlet kimliği ile yapmış oldukları evlenme ve boşanma gibi kişisel durum değişikliklerinin aile kütüklerine tescil edilebilmesi için;

- a) Tescili istenen olayın Türk hukukuna uygun olarak gerçekleşmesi,
  - b) İlgili kişinin bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekillik belgesi ile yazılı olarak talepte bulunması,
  - c) Nüfus kayıtlarında çok vatandaşlığa sahip olduğuna dair açıklama bulunması,
  - ç) Aynı kişi olduğunun tespit edilmesi,
- zorunludur.

ALTINCI KISIM**Evlenme****Bildirim yükümlülüğü ve süre**

MADDE 53 – (1) Yurt içinde; evlendirme yetkisi ve görevi verilmiş olanlar, evlenmenin yapıldığı tarihten başlayarak on gün içinde düzenlenecek üç örnek evlenme bildirimini iki örneğini o yerin nüfus müdürlüğüne göndermekle yükümlüdür.

(2) Dış temsilciliklerce yapılan evlenmelere ilişkin bildirimler otuz gün içinde, Türk vatandaşı olan kişinin kayıtlı bulunduğu nüfus müdürlüğüne gönderilir.

(3) Mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenîsinin yürürlüğe girdiği 4/10/1926 tarihinden önce eski hükümlere göre yapıp da halen nüfus kütüklerine tescil edilmemiş olan evlenmeler ilgililerin mahkemeden karar almaları suretiyle aile kütüğüne tescil edilir.

Kanunî bekleme süresinin başlangıcı

MADDE 54 – (1) Kadın için üçyüz günlük bekleme süresi, boşanma ve evliliğin iptal edilmesinde kararın kesinleştiği tarihten, kocası ölen kadının bekleme süresi kocasının ölüm tarihinden itibaren hüküm ifade eder.

(2) Yabancı uyruklu kadının milli hukuku bekleme süresi öngörmüyorsa evlendirme memurluklarınca bu süre gözönüne alınmaz.

Evlenen kadının soyadına ilişkin esaslar

MADDE 55 – (1) Evlenen kadın kocasının soyadını alır. Kadın kocasının soyadı ile birlikte önceki soyadını da taşımak istediğini evlenme sırasında yazılı olarak evlendirme memurluğuna, evlenme sırasında müracaat etmemiş ise daha sonra nüfus müdürlüğüne başvurarak yazılı olarak talep edebilir. Bu tür müracaatlarda idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenerek kadının önceki soyadı koca soyadından önce gelmek suretiyle tamamlama işlemi yapılır.

(2) Önceki soyadı, koca soyadı ile birlikte tescil edildikten sonra, kadın sadece kocasının soyadını taşımak isterse bu ancak mahkeme kararı ile mümkün olur.

(3) Evlenmeden önce iki soyadı taşıyan kadın bu soyadlarından sadece birinden yararlanabilir.

Yabancı makamlar önünde yapılan evlenmelerde bildirim yükümlülüğü

MADDE 56 – (1) Yurt dışında yabancı yetkili makamlar önünde Türk vatandaşlarının yaptığı evlenmeler, Türk Medenî Kanunu hükümlerine uygun olmak ve butlanla batıl olmayı gerektiren bir sebep bulunmamak kaydıyla geçerlidir. Evlenme bildirimini; koca, kocanın yabancı olması halinde kadın tarafından en geç otuz gün içerisinde evlenmeyi yapan yabancı makamdan alınmış belgenin o yerdeki dış temsilciliğe verilmesi veya dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle yapılır. Beyanı alan dış temsilcilik evlenme bildirimini usulüne göre düzenleyerek nüfus müdürlüğüne göndermekle yükümlüdür.

(2) Evlenmenin yapıldığı yerde dış temsilcilik bulunmadığı ya da herhangi bir nedenle dış temsilciliğe bildirimde bulunulmadığı takdirde, yabancı makamlardan alınan evlenme belgesi, Türkçe'ye çevrilip usulüne göre onaylanmış ve Dışişleri Bakanlığınca tasdik edilmiş olmak şartıyla, yurt içinde herhangi bir nüfus müdürlüğüne verilmek suretiyle de evlenme bildirimini yapılabilir. Evlenme belgesinde yer alan yabancı uyruklu kişilerin kimlik bilgilerinin eksik olması halinde eksik bilgiler bu bilgileri gösterir şekilde kişilerin uyuşunda bulunduğu devletin yetkili makamlarından verilmiş ve Türkçe'ye çevrilmiş belgeler evlenme belgesine eklenmek suretiyle tamamlanır. Yabancı resmî belgelerin onaylanması bu Yönetmeliğin 167 nci maddesinde belirtilen esaslara tâbidir.

Cumhuriyet savcılığına bildirilecek evlenmeler

MADDE 57 – (1) Nüfus müdürlüğüne gönderilen evlenme bildirimleri üzerinde yapılan ilk inceleme sonucunda; evlenmenin kanunen yetkili kılınmış memurlarca yapılmadığının anlaşılması, aile kütük kayıtlarına göre karı veya kocadan birinin başkasıyla evli olduğunun tespit edilmesi, eşlerden birinin evlenme sırasında sürekli bir sebeple ayırt etme gücünden yoksun bulunması ya da evlenmeye engel olacak derecede akıl hastalığı bulunması veya karı ve koca arasında Türk Medenî Kanununun 129 uncu maddesinde belirtildiği şekilde evlenmeye mani derecede kan ya da kayın hısımlığının bulunması hallerinde evlenme aile kütüğüne işlenir ve durum tescil işlemini yapan nüfus müdürlüğüne Cumhuriyet savcılığına bildirilir.

YEDİNCİ KISIM**Boşanma****Boşanma tarihi**

MADDE 58 – (1) Boşanma tarihi, boşanma kararının kesinleştiği tarihtir. Yabancı mahkemelerce verilen boşanma kararlarının Türk mahkemelerince tenfiz veya tanıma kararı verilip kesinleşmesi halinde, yabancı mahkemece verilmiş olan kararın kesinleşme tarihi, boşanma tarihi olarak kabul edilir.

Boşanan kadının soyadı ve döneceği hane

MADDE 59 – (1) Boşanan kadının koca hanesindeki kaydı kapatılıp önceki soyadı verilerek, bu evlenmeden önce kayıtlı bulunduğu hanedeki nüfus kaydı açılır.

(2) Dul olarak evlenen kadının boşanması durumunda, bekârlık soyadını taşımasına mahkemece izin verilmiş ise kadın bekârlık soyadını alarak bekârlık hanesindeki nüfus kaydı açılır.

(3) Hâkim, boşanan kadının kocasının soyadını taşımasına izin vermiş ise kadın bu evlenmeden önce kayıtlı bulunduğu haneye, taşımasına izin verilen koca soyadı ile döner ve buradaki nüfus kaydı açılır.

(4) Kocası ile birlikte Türk vatandaşlığına alınan ya da Türk vatandaşı ile evlenmesi nedeniyle Türk vatandaşlığını kazanıp kocasının kütüğüne kocasının soyadı ile tescil edilen kadın boşandığı takdirde; bulunduğu yere ait aile kütüğünün son aile sıra numarasından sonra yeni bir aile sıra numarası altında, boşanma kararında belirtilen soyadıyla, boşanma kararında soyadı belirtilmemiş ya da boşanma kararı yabancı yetkili mahkemelerce verilmiş ve Türkiye'de tanınmış veya tenfiz kararına bağlanmış ise evlenmeden önceki soyadı ile tescil edilir. Ancak evlenmeden önceki soyadının tespit edilememesi ve boşanan kadının başvurusu sağlanamadığı takdirde, beşinci fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır.

(5) Nüfus kütüklerinde soyadı bulunmayanlara bulunduğu yer mülkî idare amirince soyadı verilir.

SEKİZİNCİ KISIM

Kayıt Düzeltme

Dava açma yetkisi

MADDE 60 – (1) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları Cumhuriyet savcısı ve nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

(2) Aynı konuya ilişkin olarak nüfus kaydının düzeltilmesi davası ancak bir kere açılabilir.

(3) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

Nüfus müdürlüklerinin mahkemede temsili

MADDE 61 – (1) Kişisel durum sicilini düzeltme davalarında nüfus müdürü veya görevlendireceği şef ya da nüfus memuru nüfus müdürlüğünü temsilen taraf olarak bulunur.

(2) Ceza mahkemelerinde görülmekte olan davalarda da yaş düzeltme aşamasında nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru taraf olarak bulunur.

(3) Nüfus müdürü veya nüfus memuru, düzeltme isteğinin mevzuata uygun olup olmadığını mahkemeye yazılı olarak bildirmekle veya duruşma sırasında tutanağa geçirilmek üzere beyanda bulunmakla yükümlüdür.

Kararların temyizi

MADDE 62 – (1) Taraf olarak davaya katılmış olan nüfus müdürü veya nüfus memuru, mahkeme kararlarının mevzuata uygun olmaması ya da nüfus müdürlüğü temsilcisinin yokluğunda verilmesi halinde her türlü kanun yoluna başvurmakla yükümlüdürler.

(2) Genel Müdürlük ve nüfus müdürlükleri kanunî harç ve her türlü mahkeme masraflarından muaftır.

Yanlılıkla kesinleşen mahkeme kararları

MADDE 63 – (1) Kesinleşmediği halde, sehven kesinleşme şerhi verilen kararlara dayanılarak tescil edilen nüfus olaylarının, sonradan kesinleşmediğinin ilgili mahkemece yazı veya ara kararı ile bildirilmesi halinde, ilgili nüfus olayı idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle silinerek kayıtların eski hale getirilmesi sağlanır.

Kayıt düzeltme kararlarının tesciline ilişkin esaslar

MADDE 64 – (1) Kayıt düzeltme kararlarının aile kütüklerine tesciline ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

a) Soyadını düzelttiren veya değiştiren erkek ise; mahkeme kararında bir açıklama aranmaksızın, kendisi ile birlikte varsa karısının ve karar tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir veya değiştirilir. Soyadını düzelttiren veya değiştiren kadın ise; kendisinin ve karar tarihinde ergin olmayan evlilik dışı doğmuş çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir veya değiştirilir.

b) Adını düzelttiren ya da değiştiren kişinin çocukları var ise mahkeme kararında bu işleme ilişkin herhangi bir hüküm aranmaksızın çocukların kaydındaki ana veya baba adları da düzeltilir veya değiştirilir. Baba veya ana adının düzeltilmesinden veya değiştirilmesinden önce yer değiştirme, evlenme, evlat edinme gibi nedenlerle bu haneden gitmiş olan ergin çocukların nüfus kayıtlarında gerekli düzeltme işlemi, kararı tescil eden nüfus müdürlüğü tarafından ilgililerin gittikleri yerlerdeki kayıtlarında da yapılır.

c) Doğum tarihini, ad veya soyadını değiştiren askerlik çağında ise yapılan işlemler nüfus müdürlüğüne yedi gün içinde askerlik şubesine bildirilir.

ç) Doğum tarihinin mahkeme kararı ile düzeltilmesinde:

1) Ay ve günü baki ya da saklı kalması şeklinde veya ay ve günden bahsedilmeden yalnızca yılın düzeltilmesi şeklinde karar verilmesi halinde doğum tarihlerinin eski ay ve günü düzeltilmiş yılı ile birlikte tescil edilir.

2) Aile kütüğünde doğum tarihi ay ve günsüz olarak yalnızca yıl şeklinde yazılmış ise tescil tarihi itibariyle engel bulunmaması ve kişinin talep etmesi halinde Kanunun 39 uncu maddesindeki esaslar çerçevesinde ay ve gün ilavesi yapılır.

DOKUZUNCU KISIM**Ölüm****BİRİNCİ BÖLÜM****Ölüm Tutanaklarının Bildirimi, Düzenlenmesi ve Tescili****Bildirim yükümlülüğü**

MADDE 65 – (1) Ölüm, meydana geldiği yer ve koşullara bağlı olarak aşağıda belirtilen görevliler tarafından bildirilir:

a) Şehir ve kasabalarda 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu gereğince defin ruhsatı vermeye yetkili olanlar,

b) Köylerde, varsa resmî tabip veya sağlık kuruluşu yetkilileri, yoksa köy muhtarları,

c) Hastane ve bakım evi gibi sağlık kurumlarında kurum amirlikleri,

ç) Askerî birliklerde tabipler veya iç hizmet mevzuatına göre kıta komutanlıklarınca görevlendirilmiş olanlar ve askerlik şubeleri,

d) Afetlerde mülkî idare amirlerince görevlendirilecek memurlar,

e) Adli olaylarda ve kazalarda ilgili Cumhuriyet savcılıkları.

(2) Yukarıda belirtilen görevliler olayın meydana geldiği, dış temsilciliklerimiz ise olaydan haberdar oldukları tarihten itibaren on gün içerisinde, Genel Müdürlüğe ya da nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

(3) Kanunî süre geçtikten sonra nüfus müdürlüklerine gelen ölümlere ait tutanaklar resmî sağlık kurumları kayıtlarına veya diğer resmî belgelere dayanılarak düzenlenmiş ise nüfus müdürlüklerince kabul edilip işleme alınır.

(4) Yurt içinde meydana gelen ölümlerde, ölüm nerede meydana gelmişse o yerin nüfus müdürlüğüne, ölüm yerinin tespit edilememesi halinde ceset nerede bulunmuşsa o yerin, ölüm bir taşıt içinde olmuşsa bu taşıttan çıkarıldığı yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir.

(5) Ölüm tutanaklarına varsa nüfus cüzdanı da eklenir. Nüfus cüzdanı yoksa bu husus tutanağın ilgili alanında belirtilir.

Doğa olayları ve kazalar sonucunda meydana gelen toplu ölümler

MADDE 66 – (1) Yer sarsıntısı, çöküntüsü ve kayması, sel baskını gibi doğa olaylarında veya hava, deniz, demir ve karayollarında ya da maden ocaklarında meydana gelen kazalarda, binaların çökmesi, yıkılması gibi nedenlerle toplu ölümlerin olması halinde mülkî idare amirlerince görevlendirilecek memurlarca ölenlerin kimlikleri tespit edilir. Kimlik tespitinin yapılması mümkün olmadığı takdirde, mülkî idare amirince görevlendirilecek kişilerce ölenlerin fotoğrafları çektilerilerek özel bir dosyada muhafaza edilir.

(2) Olaya adli makamlarca el konulmuş ise bu makamlarca yaptırılan tespitten yararlanarak ölenlerin kimlikleri ve nüfusta kayıtlı oldukları yer iki örnek halinde listeye geçirilir. Listelerin alt kısmı tutanak şeklinde bağlanarak listeyi düzenleyen görevlilerce imzalanır.

(3) Liste düzenlenmesine olanak bulunmadığı hallerde, ilgili makamların resmî yazıları veya bu makamlarca verilecek belgelere dayanılarak ölüm tutanağı düzenlenmek üzere listeler o yerin nüfus müdürlüğüne teslim edilir.

(4) İki örnek olarak düzenlenen ölüm tutanakları aile kütüğüne tescil edilerek bir örneği ölüm özel kütüğüne, bir örneği ise Genel Müdürlüğe gönderilecek olan dosyaya takılır. Bu tutanaklara ".....ce verilen ..... tarihli ve .....sayılı listeye dayanılarak düzenlenmiştir" şeklinde açıklama yapılır.

(5) Görevli memurlarca düzenlenmiş olan listelerin bir örneği ile ilgili makamlarca verilmiş belge veya yazılar aynı yer nüfus müdürlüğünde açılacak özel bir dosyada ve süresiz olarak muhafaza edilir.

(6) Nüfus müdürlüğünün hasar görmüş olması halinde düzenlenmiş olan listelerle ilgili olarak Bakanlıkça verilecek talimata göre işlem yapılır.

Kocası ölen kadın

MADDE 67 – (1) Kocası ölen kadın yeniden evlenmedikçe ölen kocasının aile kütüğünde kalır ve kocasının soyadını taşımaya devam eder. Yazılı talebi halinde bekârlık hanesine dönerek bekârlık soyadını alıp kapanmış olan nüfus kaydı açılabilir. Bu durumda nüfus kaydının taşınmasına ilişkin form kullanılır.

Yabancıların ölümü

MADDE 68 – (1) Türk vatandaşı ile evli olan bir yabancı Türkiye’de veya yurt dışında ölümü halinde, yurt dışında dış temsilcilığe, yurt içinde ise bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne kişinin öldüğünü gösteren resmî belgelerin intikal ettirilmesi halinde; nüfus müdürlüğünce diğer kişisel durum değişiklikleri özel kütüğünden numara verilmek suretiyle Türk vatandaşının kaydının düşünceler alanına olaya ilişkin açıklama yapılır ve kişinin medenî hali "dul" olarak düzeltilir. Ölümüne ilişkin belge ise kayıt düzeltme formuna eklenmek suretiyle dosyasında saklanır.

(2) Türkiye’de ölen yabancı ölümü üç nüsha ölüm tutanağı ile nüfus müdürlüğüne bildirilir. Nüfus müdürlüğünce tutanağın bir örneği ilgiliye verilir, diğer örneği yabancılar ölüm dosyasına konur, üçüncü örneği ise varsa ikamet tezkeresi ile birlikte il emniyet müdürlüğüne gönderilir.

(3) Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonunun 3 no’lu sözleşmesine taraf olan devlet vatandaşlarının Türkiye’de ölümlerine ilişkin düzenlenmesi ve bildirilmesi zorunlu olan çok dilli ölüm kayıt örneği, ilgilinin yetkili makamlarına iletilmek üzere üç nüsha olarak düzenlenir. Bir örneği dosyasında saklanır, iki örneği ise Genel Müdürlüğe gönderilir. Bu usul diğer yabancı ülke vatandaşları için de uygulanır.

Ölü olduğu halde aile kütüğünde sağ görünenler

MADDE 69 – (1) Ölmüş olduğu halde aile kütüklerinde sağ görünenlere ait ölüm tutanakları, ölüm olayını gösterir belge ile başvurulması halinde nüfus müdürlüklerince düzenlenir ve gerekli işlem yapılır. Herhangi bir belge ibraz edilememesi durumunda ölüm beyanının doğruluğu nüfus müdürlüklerince tahkik ettirildikten sonra düzenlenecek ölüm tutanağı, mülkî idare amirinin onayı ile işleme konulur.

(2) Ölümü belirten resmî belge olarak; sağlık kuruluşları veya özel hastanelerce düzenlenen kayıtlara dayanılarak kamu kuruluşlarınca verilmiş yazı veya raporlar, trafik kazalarıyla ilgili raporlar, mahkeme kayıtları, mahkeme kararları veya benzeri belgeler kabul edilir.

(3) (**Değişik: 4/6/2008-2008/13801 K.**) Bildirim sırasında herhangi bir belge verilemediği takdirde; ölünün hısımlarının ve ölüm olayını bilenlerin kimlikleri ile yerleşim yeri adresleri tespit edilir. Belgeler bir yazı ekinde güvenlik makamlarına mülkî idare amirliği aracılığı ile gönderilerek ilgili kişinin ölümünün araştırılması istenir. Elektronik ortamda tutulan kütüklere ölüm araştırması yapıldığı açıklamasında bulunulur. Araştırma sonuçlanıncaya kadar kayıt üzerinde işlem yapılamaz. Kişinin öldüğünün tespit edilmesi halinde ölüm olayı aile kütüğüne tescil edilir. Hakkında araştırma yapılan kişinin sağ olduğunun anlaşılması halinde ise yapılan açıklama silinir.

(4) (**Ek: 4/6/2008-2008/13801 K.**) Genel Müdürlükçe, MERNİS ve Adres Kayıt Sisteminde yer alan bilgilerden yararlanılarak uzun süredir işlem görmeyen ve ölü olması muhtemel olup da aile kütüklerinde sağ görülenlerin araştırılması, üçüncü fıkrada belirtilen usulde nüfus müdürlüklerine yaptırılır.

Yurt dışındaki ölümler

MADDE 70 – (1) Yurt dışında buldukları sırada ölen Türk vatandaşlarının ölüm olayı, ilgili yerel makamlardan alınan belgenin dış temsilcilığe verilmesi suretiyle bildirilir.

(2) Yabancı makamların ölüm belgesine dayanılarak dış temsilcilikçe ölüm tutanağı düzenlenir. Ölüm tutanağının açıklamalar alanına ".....ce verilen ..... tarihli ve ..... sayılı belgeye dayanılarak düzenlenmiştir." şeklinde açıklama yapılır. Bildirimi yapanın imzası ve varsa ölenin nüfus cüzdanı alınır.

(3) Ölüm tutanağına ölenin nüfus cüzdanı eklenerek aile kaydının bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilir.

Yurt dışındaki ölümlere ait tutanakların Türkiye’de tutulması

MADDE 71 – (1) Yurt dışında Türk vatandaşının ölümü herhangi bir nedenle dış temsilcilğe bildirilemediği takdirde bu Yönetmeliğin 167 nci maddesinde belirtildiği şekilde tercüme ve onay işlemi yapıldıktan sonra müracaat edilen nüfus müdürlüğünce ölüm tutanağı düzenlenir.

Nüfusta kayıtlı olmayanların ölümü

MADDE 72 – (1) Aile kütüğünde kaydı olmayan kişinin ölümüne ilişkin tutanaklar resmî veya özel sağlık kurumları veya kamu kurum ve kuruluşlarının kayıtlarına dayanılarak düzenlenmişse nüfus müdürlüğünce kabul edilip işleme alınır.

(2) Ölüm tutanaklarında yer alan bilgilere göre aile kütüğünde kaydı bulunmayan kişiler, vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğüne kayıt edilerek hakkında yaptırılacak soruşturma ile Türk vatandaşı olup olmadıkları araştırılır. Türk vatandaşı olduğu anlaşıldığı takdirde, ölüm tutanağına dayanılarak nüfus müdürlüğünce resen doğum tutanağı düzenlenir. Ölen kişi bu doğum tutanağına dayanılarak aile kütüğüne tescil edilir. Daha sonra ölüm tutanağı aile kütüğüne geçirilir, vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğündeki kaydı, aile kütüğü ile bağ kurularak kapatılır.

(3) Yaptırılan soruşturma sonucunda ölen kişinin Türk vatandaşı olmadığı ve ailesinin aile kütüklerine kayıtlı bulunmadığı anlaşıldığı takdirde, ölüm tutanağı vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğündeki kaydına işlenerek, tutanak yabancılar ölüm dosyasında muhafaza edilir.

Ölen kardeşin nüfus kaydının kullanıldığı iddiası

MADDE 73 – (1) Bir kişinin aile kütüklerine tescil edilmediği ve kendisinden önce doğup ölen kardeşine ait nüfus kaydını kullandığı yolundaki iddia ve bildirim, doğum ve ölüm olaylarının meydana geldiğini gösteren yetkili makamlarca verilmiş resmî bir belge olmadıkça nüfus müdürlüğünce kabul edilmez ve verilen ölüm tutanakları işleme konulmaz.

(2) Resmî belge olarak;

a) Sağlık kuruluşlarının kayıtlarına dayanılarak verilen doğum veya ölüme ilişkin belgeler,

b) Defin izni ve bunlarla ilgili kayıt örnekleri,

c) Diğer resmî dairelerde kişi ile ilgili olarak yapılan kayıt ve işlem örnekleri,

ç) İlköğretim ve varsa diğer okullara ait kayıt ve ayrılma tarihlerini gösterir belgeler, kabul edilir.

(3) Kolluk kuvvetlerince beyanların doğru olup olmadığı hakkında araştırma yaptırıldıktan sonra düzenlenecek dosya Bakanlığa gönderilir ve verilecek talimata göre gerekli işlem yapılır.

Ölüm ve mirasçı bildirimlerinin düzenlenmesi

MADDE 74 – (1) Ölüm tutanaklarına dayanılarak düzenlenecek ölüm ve mirasçı bildirimlerinin ilgili vergi dairesine bildirilmesinde ölenin yerleşim yeri adresi esas alınır. Ölen kişinin ölüm olayını elektronik ortamdaki kaydına tescil eden nüfus müdürlüğünün bulunduğu ilçede ikamet etmesi halinde, düzenlenecek ölüm ve mirasçı bildirim, tescil işlemini gerçekleştiren nüfus müdürlüğünce ilgili vergi dairesine bildirilir.

(2) Ölen kişinin:

a) Ölüm olayının bildirildiği nüfus müdürlüğünün bulunduğu ilçede ikamet etmemesi halinde, nüfus müdürlüğünce elektronik ortamdaki kaydında tescil işlemi gerçekleştirilmekle birlikte düzenlenecek ölüm ve mirasçı bildirimini ölenin yerleşim yerinin bulunduğu ilgili vergi dairesine gönderilir.

b) Son yerleşim yeri adresinin tespit edilememesi nedeniyle ölüm tutanağında adres bilgisinin bulunmaması halinde, ölüm olayının bildirildiği nüfus müdürlüğünce elektronik ortamdaki kaydında tescil işlemi gerçekleştirilmekle birlikte, düzenlenecek ölüm ve mirasçı bildirimini, ölenin nüfusa kayıtlı bulunduğu il defterdarlığına gönderilir.

Ölüm kaydının kaldırılması

MADDE 75 – (1) Aile kütüğündeki nüfus kaydına tescil edilmiş olan ölüm kaydı, mahkeme kararı ile kaldırılır.

(2) Ölümü aile kütüğündeki kaydına tescil edilen kişinin sonradan farklı ölüm tarihi ile başka bir makam tarafından tekrar ölümünün bildirilmesi halinde, ikinci ölüm olayı da aile kütüğündeki kaydına işlenerek, ölüm tarihlerinden birinin iptali için durum Kanununun 40 ncı maddesine göre Cumhuriyet savcılığına bildirilir.

(3) Birden fazla kaydı olan kişinin, ölüm olayından önce başka bir nedenle kapatılması gerektiği halde kapatılmamış olan önceki kaydı ile diğer kaydına ölüm olayının işlendiğinin tespiti halinde; ölüm tarihi farklı ise ölüm tutanaklarının sağlık kurumlarınca ya da köy muhtarı tarafından veya ölüm tutanaklarının birinin sağlık kurumunca, diğerinin köy muhtarı tarafından düzenlendiği tespit edilirse, önceki kaydındaki ölüm kaydı diğer kaydına taşınarak, önceki kaydın ölüm dışındaki kapanmasına neden olan nüfus olayı işlenir. Kayıtlar arasında gerekli bağ kurulduktan sonra durum Cumhuriyet savcılığına bildirilir. Mahkemece verilecek karara göre ölüm tarihi düzeltilir veya silinir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ölüm Karinesi ve Gaiplik

Ölüm karinesi

MADDE 76 – (1) Bir kimse, ölümüne kesin gözle bakmayı gerektiren durumlar içinde ortadan kaybolursa, cesedi bulunamamış olsa bile o yerin en büyük mülkî idare amirinin onayı ile kütüğe ölüm kaydı düşülür.

Ölüm karinesi bulunan kişilerin tescili

MADDE 77 – (1) Ölüm karinesi bulunan kişinin alt veya üst soyundan bir kişinin ya da kardeşlerinin, bunlar yoksa mirasçılarının dilekçe ile başvurarak olayı belgelendirmeleri ya da yetkili makamların durumu resmî bir yazı ile nüfus müdürlüğüne bildirmeleri gereklidir.

(2) Sözü edilen yazılı başvuru sırasında varsa, iddiayı kanıtlayacak ilgili makamlardan alınan resmî belgeler ya da olayın meydana geldiği yerdeki kurumlardan alınacak resmî belgeler de dilekçeye eklenir. Herhangi bir resmî belge verilmemişse iddianın belgelendirilmesi istenir.

(3) Nüfus müdürlüğünce yaptırılan soruşturma sonucunda elde edilen belgeler olayın doğruluğunu ve öldüğü iddia edilen kişinin o olayın meydana geldiği sırada o yerde bulunduğunu kanıtlamaya yeterli görülürse, durum gerekçeli olarak mülkî idare amirinin onayına sunulur.

(4) Mülkî idare amirinin uygun bulması üzerine nüfus müdürlüğünce resen iki nüsha ölüm tutanağı düzenlenir. Tutanağa "Ölümüne kesin gözle bakılacak hal içinde kaybolması nedeniyle Valiliğin/Kaymakamlığın .../.../.... tarihli ve .....sayılı onayı üzerine düzenlenmiştir" açıklaması yazılır ve yetkili makamlar tarafından gönderilen iki nüsha ölüm tutanağı aile kütüğüne tescil edilir.

(5) Mülkî idare amirince ölüm kaydının tescili uygun bulunmadığı takdirde ilgililerin istekleri reddedilir. Kendilerinden mahkemeye başvurarak kaybolan kimsenin ölü veya sağ olduğunun hâkim tarafından hükme bağlanması istenir.

Gaiplik

MADDE 78 – (1) Gaiplik hâli mahkeme kararı ile saptanır.

(2) Gaiplik ölümün hukukî neticelerini doğurur.

(3) Gaiplik kararları mahkemelerde on gün içinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir ve nüfus memurlarınca aile kütüklerine tescil edilir.

ONUNCU KISIM

Diğer Kişisel Durum Kütüğüne İlişkin İşlemler

BİRİNCİ BÖLÜM

İdarece Kayıt Düzeltme ve Tamamlama

Maddî hata

MADDE 79 – (1) Aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da dayanak belgesinin bulunduğu nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır.

(2) Dayanak belgelerindeki bilgilerin aile kütüklerine işlenmesi sırasında yapılmış bir maddî hata söz konusu değil ise aile kütüğünün herhangi bir kaydında düzeltme veya değişiklik mahkeme kararı ile yapılır.

Maddî hataların düzeltilmesi

MADDE 80 – (1) Maddî hatalar aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, nüfus müdürlüklerince düzeltilir:

a) Sağlık kuruluşları ve tabip kontrolündeki doğum ve ölüm olaylarına ilişkin ilgilinin kimlik bilgilerini gösterir bir rapora dayanılarak düzenlenen doğum veya ölüm tutanağına hatalı ya da eksik yazılmış bilgiler, doğum ya da ölüm tutanaklarının düzenlenmesine dayanak teşkil eden belgelerde yer alan bilgilerle sınırlı kalmak şartıyla düzeltilir.

b) Yabancı yetkili makamlarca verilen belgelerde olayın meydana geldiği yer adı olduğu halde dış temsilciliklerimizce düzenlenen doğum tutanağına sadece ülke adı yazılmışsa; ilgilinin bu yoldaki dilekçesi ve yabancı makamlarca verilen doğum belgesine dayanılarak, Kanunun 38 inci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde olayın meydana geldiği yer adının yazılmasına ilişkin tamamlama ve düzeltme işlemi yapılır.

c) Yabancı makamlarca verilen doğum, evlenme ya da ölüm belgeleri ile dış temsilciliklerce düzenlenen doğum, evlenme veya ölüm tutanakları arasında bir farklılık olması ve bu bilgilerin aile kütüğüne işlenmesi halinde; dış temsilciliklerce düzenlenen doğum, evlenme veya ölüm tutanaklarına dayanak teşkil eden ve yabancı makamlarca verilen doğum, evlenme ya da ölüm belgelerinin onaylı Türkçe tercümelerinin nüfus müdürlüklerine intikal ettirilmesi halinde bu Yönetmeliğin 167 nci maddesine göre yapılacak değerlendirme sonucunda adı, soyadı, ana ve baba adı, cinsiyeti, doğum yeri, doğum tarihi, evlenme tarihi ve ölüm tarihinde gerekli düzeltme işlemi yapılır.

ç) Doğum veya ölüm raporuna göre düzenlenmiş olmak kaydıyla, yurt içinde doğum veya ölüm tutanaklarının düzenlenmesinde maddî bir hata olması ve doğum ya da ölüm raporunun aslının ibraz edilmesi halinde; yapılacak değerlendirme sonucunda adı, soyadı, ana ve baba adı, cinsiyet, doğum yeri, doğum tarihi, evlenme tarihi ve ölüm tarihinde gerekli düzeltme işlemi yapılır.

(2) Düzeltme isteği, dış temsilcilikten intikal etmiş ise düzeltmeye dayanak olacak rapor veya yabancı makamlarca verilen belgenin ekleneceği yazı ile kişinin kayıtlı olduğu nüfus müdürlüğüne gönderilir. Nüfus müdürlüğüne belgeler üzerinde yapılan inceleme sonucunda düzeltme konusunun maddî bir hata sonucunda oluştuğunun anlaşılması halinde; üç nüsha idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenerek aile kütüklerinde gerekli düzeltme işlemi yapılır ve çıkartılacak nüfus kayıt örneği düzeltme talebinde bulunan dış temsilciliğe gönderilir.

(3) Düzeltme isteği; ilgili kişilerce yapılmış ve talebe ilişkin belge nüfus müdürlüğüne ibraz edilmiş ise yapılacak inceleme sonucunda düzeltme talebinin maddî hata kapsamında değerlendirilmesi halinde; iki nüsha idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenerek aile kütüklerinde gerekli düzeltme işlemi yapılır.

(4) Resmî belge olmasına rağmen, ilgili kişi bildirim beyan esasına göre yapmışsa ve düzenlenen dayanak belgelerindeki bilgiler de aile kütüğüne olduğu gibi geçirilmişse, olayla ilgili resmî belgenin ibraz edilmesi halinde konu maddî hata kapsamında değerlendirilmez. Bu tür düzeltme işlemleri mahkeme kararı olmadan yapılamaz.

İdarece kayıt düzeltme ve tamamlama işlemlerinin tescili

MADDE 81 – (1) Dayanak belgesine göre, nüfus kaydı üzerinde idarece herhangi bir kayıt düzeltme veya tamamlama yapılacak ise, iki nüsha idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenir. Formdaki "düşünceler" alanına dayanak belgesinin olay türü ve özel kütük sıra numarası yazıldıktan sonra düzeltme veya tamamlama aile kütüklerine işlenir.

Din bilgisine ilişkin talepler

MADDE 82 – (1) Aile kütüklerindeki din bilgisine ilişkin talepler, kişinin yazılı beyanına uygun olarak tescil edilir, değiştirilir, boş bırakılır veya silinir. Din değişikliği veya silinmesi talepleri herhangi bir sayısal sınırlamaya tâbi değildir.

(2) Bu işlemlerde, idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form kullanılır ve bu forma diğer kişisel durum değişiklikleri özel kütüğünden numara verilir.

Geri alma işlemi

MADDE 83 – (1) Geri alma işlemi, yanlış yapılmış olan idarî bir işlemin alınacak idarî bir karar ile hükümsüz hale getirilmesidir. Geri alma işlemi tescili gerçekleştiren nüfus müdürlüğünce yapılır. Geri almaya Genel Müdürlük de yetkilidir. Bu işlemlerde olayın türüne göre ilgili formlar kullanılır.

Tamamlama

MADDE 84 – (1) Tamamlama; dayanak belgelerinden aile kütüklerine geçirilmemiş olan kişisel duruma ilişkin bilgilerin sonradan Genel Müdürlük talimatı veya nüfus müdürlüğünce aile kütüğüne geçirilmesine ilişkin işlemdir. Tamamlamaya ait dayanak belgeleri kişisel durum değişikliklerine ait özel kütükte muhafaza edilir.

Kişinin iki ayrı hanede kaydının olması

MADDE 85 – (1) Evlenme, boşanma, evlat edinme, tanıma gibi bir kaydın nakledilmesi gereken durumlarda, kayıtlardan birisinin açık, diğerinin kapalı olması gerekirken, her iki kaydın da kapalı veya açık olduğunun belirlenmesi durumunda; dayanak belgeleri incelenerek, açık olması gereken kayıt tespit edilir. İdarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle kapanması gereken kayıt kapatılır.

Özel kanunlar veya tanıma nedeniyle baba hanesine kaydı taşınan çocuklar

MADDE 86 – (1) Anaları hanesine tescil edilmiş olup da özel kanunlar veya tanıma nedeniyle, baba hanesine taşınan ancak ana hanesi ile bağ kurulmamış olan kayıtlara rastlanıldığında, ana hanesindeki kaydına "..... ilçe .....köy/mah. ....cilt, ...hane, ...birey sıra numarasında kayıtlıdır." açıklamasında bulunularak kaydı kapatılır. Baba hanesine de yukarıda belirtildiği şekilde bağ kurulmak suretiyle, ana hanesiyle ilişkisi belirtilir. Bu durumdaki kayıtlarda baba adında farklılık olması halinde, ana hanesinde bulunan kaydındaki baba adı idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle düzeltilir.

Soyadı farklılıkları

MADDE 87 – (1) Soyadı alınmasına dayanak olan belge, soyadı alınmasına ilişkin beyanname ya da soyadı defterleridir. Soyadı düzeltmelerinde bu dayanak belgeleri esas alınır ve farklılıklar bu dayanak belgelerine göre düzeltilir. Soyadı beyannameyi ya da soyadı defterleri bulunmadığı takdirde, eski nüfus kütüklerindeki soyadı bilgileri esas alınır.

Doğum tutanaklarında yazı ve rakamla yazılan doğum tarihlerindeki farklılıklar

MADDE 88 – (1) Doğum tutanaklarında yazı ve rakamla yazılan doğum tarihlerinde bir farklılık olması halinde; doğum bildirimini resmî bir belgeyle yapılmış ise resmî belgedeki doğum tarihi esas alınarak, idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle ilgili kişilerin aile kütüklerindeki kayıtlarında doğum tarihleri düzeltilir. Doğum tutanakları üzerinde herhangi bir düzeltme işlemi yapılmaz. Doğum bildirimini beyana göre yapılmış bildirimlerde ise mahkeme kararı olmadıkça hiçbir işlem yapılmaz.

Değişen idarî birim adları

MADDE 89 – (1) İdarî birimin veya bağlı olduğu ilçenin adı değiştiğinde aile kütükleri üzerinde resen düzeltme yapılır.

(2) Daha önce kütüklere yazılmış olan köy/mahalle veya yer adları ait oldukları ilçenin adı verilerek tamamlanır. Bu kayıtların tesisine dayanak olan belgelerdeki köy/mahalle veya yer adları doğum düşünceler alanına aktarılır.

(3) Aile kütüklerinde kişilerin doğum yeri olarak "köyü", "çadır", "açık", ".....hastanesi" gibi yerler yazılmış ise, doğum yerinin bağlı olduğu idarî birim tespit edilebiliyorsa resen, tespit edilemiyor ise ilgilinin bu yolda ibraz ettiği resmî belgelere göre doğum yeri tamamlanır.

(4) Doğum yeri alanında yazılı olan ülke, il, ilçe, idarî birim adının sonradan değişmesi halinde, ilgililerin bu yolda yapacakları yazılı başvurularına göre doğum yerleri düzeltilir.

(5) Kâğıt ortamındaki düzeltme işleminde doğum yerinin eski hali parantez içine alınır ve ilgili kişi veya kurumlar tarafından talep edilmedikçe çıkartılan nüfus kayıt örneklerine bu bilgi yazılmaz. Nüfus cüzdanları ile uluslararası aile cüzdanlarına sadece düzeltilen doğum yeri yazılır.

(6) Elektronik ortamdaki düzeltme işleminde ise eski doğum yeri ilgilinin doğum düşünceler alanında saklanır.

Tarihlerde düzeltme ve tamamlama yetkisi

MADDE 90 – (1) Genel Müdürlük, nüfus kayıtlarına göre hicrî veya rumî tarihle yazılmış nüfus olaylarının tarihlerini miladi yıla çevirerek aile kütüklerine geçirmeye, doğum tarihlerinin ay ve günü belli olmayanların da eksikliklerini tamamlamaya yetkilidir.

(2) Doğum tarihlerinde doğum yılı yazılıp, doğum ayı ve günü yazılmamış olanların yaşlarının hesaplanmasında doğduğu yılın Temmuz ayının birinci günü, ayı yazılıp da günü belli olmayanlar için de o ayın birinci günü başlangıç olarak alınır.

Dayanak belgelerinde yanlış yazılan günlerin düzeltilmesi

MADDE 91 – (1) Doğum, evlenme, boşanma veya ölüm gibi olaylardaki tarihlerde bazı aylar gün olarak yirmisekiz veya otuz çektiği halde, aile kütüklerine yirmidokuz veya otuzbir olarak işlenmiş ise, idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle ilgili kişilerin aile kütüklerindeki kayıtlarında hatalı tarihler ait olduğu ayın son günü esas alınarak düzeltilir. Dayanak belgeleri üzerinde herhangi bir düzeltme işlemi yapılmaz. Daha önce mahkeme kararı ile düzeltilmiş olan doğum tarihleri üzerinde ise mahkeme kararı olmadıkça herhangi bir düzeltme yapılamaz.

Olaylara ait hatalı tescil yılları

MADDE 92 – (1) Nüfus olaylarının tescil yılı alanına yazılan ve o yıla ait vukuat defteri numarasını simgeleyen rakam, harf gibi işaretlerin hangi yıla geldiğinin karşılığı tespit edilerek, idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle aile kütüklerindeki kayıtlarında hatalı tescil yılı düzeltilir.

Kocası hanesine taşınmamış olan kadınlar

MADDE 93 – (1) Evlendiği halde kocası hanesine taşınmamış olan kadınların ve bu kadınların hanesine tescil edilen müşterek çocukların kayıtlarına rastlanıldığında, gerekli araştırma yapıp, eşi ve müşterek çocuklarının olduğu tespit edildiğinde, ilgililerin yazılı müracaatları üzerine kayıtları koca hanesine taşınır. Kadın ve müşterek çocukların soyadları kocanın soyadından farklı ise, idarece kayıt düzeltme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle soyadları koca soyadına göre düzeltildikten sonra kayıtlar taşınır.

Boşandığı halde, koca hanesinde işlem gören kadınlar

MADDE 94 – (1) Boşandığı halde, koca hanesinde işlem gören kadınların kayıtlarına rastlanıldığında, kayıt taşımaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle, evlenmeden önceki kaydın açılması sağlanır.

(2) Genel nüfus yazımında evli olarak koca hanesine tescil edilen ve daha sonra boşandığında bekârlık kaydı bulunamadığından koca hanesinde kocasının soyadıyla kalan kadınların kayıtları bu hanede muhafaza edilir. Ancak ilgililerin yazılı müracaatı halinde, oturduğu idarî birimin en son hanesinden sonra gelen haneye kayıtları taşınır.

Kapalı kayıt veya kapalı hanelere tescil edilen kayıtlar veya nüfus olayları

MADDE 95 – (1) Kapalı kayıt veya kapalı hanelere tescil edilen kayıtlara veya nüfus olaylarına rastlanıldığı takdirde, kapalı hanelere işlenen kayıtlar kayıt taşımaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle açık hanelere, kapalı kayıtlara işlenen nüfus olayları ise idarece kayıt düzeltilme ve tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle ilgililerin açık kayıtlarına işlenir.

Genel veya yersel yazım suretiyle tesis edilen aile kütüklerinde yapılan hatalar

MADDE 96 – (1) Genel veya yersel yazım suretiyle tesis edilen aile kütüklerindeki kayıtlarda maddî hata veya din bilgisinin silinmesi ya da değiştirilmesi istekleri dışında mahkeme kararı olmadıkça herhangi bir düzeltme yapılamaz.

Kişi bilgilerinin güncellenmesi

MADDE 97 – (1) Bilgi işlem ortamında, kişi güncelleme yoluyla yapılacak veri girişi, düzeltme ve tamamlama gibi işlemlerde güncellemeye ilişkin form kullanılır.

(2) Güncelleme formu özel kütüklerin tutulması esasına göre tarih ve sayı sırası alır. Formun bir nüshası nüfus müdürlüğündeki, ikinci nüshası da Genel Müdürlüğe gönderilecek olan güncelleme özel dosyasına takılır.

İKİNCİ BÖLÜM**Nüfus Kaydının İptali****Nüfus kaydının iptali, yetkili makamlar ve sonuçları**

MADDE 98 – (1) Usulüne göre düzenlenmemiş bir belgeye dayanılarak tesis edilmiş nüfus kayıtları Genel Müdürlüğün ya da nüfus müdürlüklerinin göstereceği lüzum üzerine mahkemece verilecek kararla iptal edilir. Nüfus kütüğüne düşülmüş olan şerh ve açıklamaların iptal edilmesi de aynı usule tâbidir.

(2) Türk vatandaşlığına alındıktan sonra vatandaşlığa alınma kararının iptal edilmesine kararı veren makam yetkilidir.

(3) Nüfus kayıt örneklerinde kaydın iptali ve hukuken geçersiz hale getirildiği belirtilir. İptal edilmiş nüfus kayıtları üzerinde herhangi bir işlem yapılmaz ve bu kayıtlar herhangi bir hukukî işleme esas alınmaz.

Dayanak belgesi olmadan tesis edilen kayıtların iptal edilmesi

MADDE 99 – (1) Herhangi bir belgeye dayalı olmaksızın aile kütüklerine tescil edilen kayıtların belirlenmesi halinde, nüfus kaydı üzerinde böyle bir nüfus olayı olup olmadığı araştırılır. Böyle bir nüfus olayı yoksa doğum, yer değiştirme ve diğer kişisel durum değişiklikleri özel kütükleri ile doğum, yer değiştirme veya diğer vukuat defterleri incelenerek, ilgilinin naklen gelip gelmediği, doğum, yeniden kayıt ya da yazım suretiyle kayıt edilip edilmediği araştırılır. Araştırma sonucunda naklen geldiğinin anlaşılması halinde, naklen geldiği yerdeki kaydı ile bağ kurularak kimlik numaraları arasında paralellik sağlanır. Doğum veya yeniden kayıt ya da yazım suretiyle kayıt edildiğinin anlaşılması halinde, ilgilinin kaydına idarece kayıt düzeltme veya tamamlamaya ilişkin form düzenlenmek suretiyle gerekli tamamlama ve açıklama yapılır. Araştırma sonucunda herhangi bir bilgi ve belgeye rastlanılmamış olması halinde durum Cumhuriyet savcılığına intikal ettirilir.

Mükerrer kayıt

MADDE 100 – (1) Mükerrer kayıt aynı ya da farklı dayanak belgeleri ile kişinin aile kütüklerine birden fazla kaydının yapılmış olmasıdır.

(2) Aile kütüklerine mükerrer olarak kayıt yapılmışsa; Genel Müdürlük ya da nüfus müdürlükleri veya bir dava dolayısıyla mahkemeler, mükerrer kaydın iptal edilmesine karar vermeye yetkilidir.

ONBİRİNCİ KISIM**Tescil Edilmiş Nüfus Olaylarının İptal Edilmesi Halinde Usul****Evliliğin feshi veya iptal edilmesi**

MADDE 101 – (1) Evliliğin feshi veya iptal tarihi, kararın kesinleştiği tarih olup, Türk Medenî Kanununun öngördüğü üçyüz günlük kanunî bekleme süresi bu tarihten itibaren başlar. Yabancı mahkemelerce verilen evliliğin feshi veya iptali kararlarının Türkiye’de işlem görebilmesine esas olmak üzere Türk mahkemelerince tenfiz veya tanıma kararı verilmesi halinde, yabancı mahkemenin kesinleşme tarihi, evliliğin feshi veya iptal tarihi olarak kabul edilir. Evliliği fesh veya iptal edilen kadının koca hanesindeki kaydı kapatılıp, bir önceki soyadı ile bu evlenmeden önce kayıtlı bulunduğu hanedeki nüfus kaydı açılır.

(2) Kocasını ile Türk vatandaşlığına alınan ya da Türk vatandaşı ile evlenmesi nedeniyle Türk vatandaşlığını kazanıp kocasının kütüğüne, kocasının soyadı ile tescil edilen kadının evliliğinin feshine veya iptaline karar verildiği takdirde, aile kütüğünün son aile sıra numarasından sonra yeni bir aile sıra numarası altında, mahkeme kararında belirtilen soyadıyla; mahkeme kararında soyadı belirtilmemiş ya da mahkeme kararı yabancı yetkili mahkemelerce verilip, yetkili Türk mahkemesince tanınmış veya tenfiz kararına bağlanmış ise evlenmeden önceki soyadı ile tescil edilir.

(3) Evlenmeden önceki soyadının bulunmaması veya tespit edilememesi halinde, kadının yazılı talebi üzerine mülkî idare amirinin uygun göreceği soyadı ile tescil edilir. Evliliği fesh veya iptal edilen kadının başvurusu sağlanmadığı takdirde 59 uncu maddenin beşinci fıkrasına göre soyadı verilir ve vatandaşlık durumu incelenmek üzere durum Bakanlığa intikal ettirilir.

Türk vatandaşları ile yabancı uyruklulara ait boşanmanın iptali kararları

MADDE 102 – (1) Türk vatandaşlarının veya yabancı uyruklu eşlerine ait boşanmanın iptaline ilişkin mahkeme kararına dayanılarak nüfus müdürlüğünce, ilgililerin kayıtları boşanmadan önceki durumlarına getirilir.

ONİKİNCİ KISIM**Soybağının Kurulması veya Reddi****BİRİNCİ BÖLÜM****Babalığa Hüküm****Babalığa hüküm ile soybağının kurulması**

MADDE 103 – (1) Mahkemelerce babalığa hüküm kararı verilmesi halinde; çocuk daha önce anasının hanesinde kayıtlı ise başka bir belge veya ana ve babanın beyanı aranmaksızın mahkeme kararına dayanılarak çocuğun kaydı baba soyadı ile baba hanesine taşınır.

(2) Çocuk kayıtlı değil ise, bu Yönetmeliğin "Doğum" bölümünde belirtildiği şekilde doğum tutanağı düzenlenerek baba hanesine baba soyadıyla tescil edilir. Çocuk ile ana arasında gerekli soybağı kurulur.

(3) Çocuğun babasının Türk, anasının yabancı uyruklu olduğunun mahkeme kararında belirtilmesi durumunda çocuk baba hanesine baba soyadı ile tescil edilir. Anasının Türk, babasının yabancı uyruklu olduğunun mahkeme kararında belirtilmesi durumunda, anasının kayıtlı bulunduğu idarî birimin sonuna baba soyadı ile tescil edilir ve ana hanesi ile aralarında bağ kurulur.

(4) Çocuk onsekiz yaşından büyük ve nüfusa kayıtlı değil ise babalığa hüküm kararı Bakanlığa gönderilerek vatandaşlık durumunun tespiti istenir ve Bakanlığın kararına göre işlem yapılır. Bakanlıkça tescil kararı verilmiş ise babanın hanesine doğumdan tescil edilir. Babanın yabancı olması halinde, anasının kayıtlı bulunduğu idarî birimin son hanesinden sonraki haneye baba soyadı ile tescil edilir ve ana hanesi ile aralarında bağ kurulur.

Soybağının reddi

MADDE 104 – (1) Mahkeme kararı ile soybağı reddedilen çocuk, baba hanesindeki kaydına açıklama yapılarak nüfus kaydı kapatılır ve anasının bekârlık hanesine anasının bekârlık soyadı ile taşınır.

(2) Soybağı reddedilen çocuğun anasının bekârlık hanesinin tespit edilememesi halinde; kayıtlı bulunduğu hanedeki nüfus kaydı kapatılır ve kayıtlı bulunduğu idarî birimin sonuna yeni bir aile sıra numarası altında anasının soyadı ile kaydı taşınır. Soybağı reddedilen ergin ise, kendisinin bildireceği ve mülkî idare amirinin uygun göreceği soyadına göre soyadı alanı tamamlanır. Çocuk ergin değilse, çocuğun vesayet altına alınabilmesi için, 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 404 üncü maddesi gereğince durum yetkili vesayet makamına bildirilir. Çocuğun soyadındaki eksiklik vesayet makamınca bildirilen ve mülkî idare amirince onaylanan soyadına göre tamamlanır.

(3) Soybağı reddedilen çocuğun anasının yabancı uyruklu olduğunun mahkeme kararında belirtilmesi veya anasının yabancı uyruklu olması nedeniyle aile kütüklerinde kayıtlı olmaması ya da ana ve babasının yabancı uyruklu olduğunun belirlenmesi halinde; soybağı reddedilen çocuğun çıkartılacak aile nüfus kayıt örneği ile mahkeme kararının tasdikli bir sureti vatandaşlık incelemesi yapılmak üzere Bakanlığa gönderilir, Bakanlıkça verilecek karara göre işlem yapılır.

(4) Soybağı reddedilen çocuğun anasının Türk, babasının yabancı uyruklu olduğunun mahkeme kararında belirtilmesi veya babasının yabancı uyruklu olması nedeniyle aile kütüklerinde kayıtlı olmaması halinde; soybağı reddedilen çocuk anasının bekârlık hanesine, anasının bekârlık soyadı ile tescil edilir.

(5) Çocuk anasının bekârlık hanesine tescil edilmiş ve babası ile arasında soybağı kurulmuş ise, soybağının reddine ilişkin açıklamalar çocuğun ve babasının kaydına yapılarak daha önce kurulmuş olan soybağı kaldırılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Evlat Edinme ve Evlatlık İlişkinin Kaldırılması

Evlat edinme

MADDE 105 – (1) Evlat edinme; evlatlık ile evlat edinen arasında, mahkeme kararıyla soybağı kurulmasını sağlayan bir olaydır. Evlat edinme kararı mahkeme tarafından on gün içinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir. Evlat edinme olayı aile kütüklerine tescil edilir ve evlat edinilenin kaydı evlat edinenin aile kütüğüne taşınır.

(2) Evlatlık ilişkisi mahkeme kararıyla kurulur. Kararın hüküm ifade etmesi için kesinleşmesi şarttır.

(3) Evlat edinme ile ilgili kayıtlar, belgeler ve bilgiler mahkeme kararı olmadıkça veya evlatlık istemedikçe hiçbir şekilde açıklanamaz.

(4) Eşler tarafından birlikte evlat edinilen ve ayırt etme gücüne sahip olmayan küçüklerin nüfus kaydına ana, baba adı olarak evlat edinen eşlerin adı yazılır.

(5) Kocasını ölen kadının evlat edinilmesi halinde; evlatlık, evlat edinen/edinenlerin soyadını almak istediği takdirde mahkeme kararında belirtilen evlat edinen/edinenlerin soyadıyla, istemediği takdirde kendi soyadıyla evlat edinen/edinenlerin hanesine taşınır.

(6) Evli erkeklerin evlat edinilmesi halinde; evlat edinen/edinenlerin soyadını almak istediği takdirde, mahkeme kararında belirtilen evlat edinen/edinenlerin soyadıyla; aksi takdirde kendi soyadıyla eşi ve varsa ergin olmayan çocuklarıyla birlikte evlat edinen/edinenlerin hanesine taşınır.

(7) Evli kadınların evlat edinilmesi halinde; kadının koca hanesindeki kaydı ile evlat edinen/edinenlerin kayıtları arasında bağ kurulur. Eğer evli kadın mahkeme kararında belirtmek suretiyle evlat edinen/edinenlerin soyadını almak ve koca soyadının önünde evlat edinen/edinenlerin soyadını taşımak istediği takdirde, koca hanesindeki kaydında, koca soyadının önünde evlat edinen/edinenlerin soyadı yazılmak suretiyle evlat edinen/edinenlerin kayıtları arasında bağ kurulur.

(8) Yabancı uyruklu kişilerin evlat edinilmesi halinde; evlat edinen/edinenlerin kaydına evlat edindikleri kişinin uyruğu ve kimlik bilgileri belirtmek suretiyle evlat edinme olayı işlenir.

(9) Yurt dışında yabancı yetkili makamlar önünde yapılan evlat edinme işlemleri aslı şartlar bakımından Türk mevzuatına uygun olmak şartıyla Türkiye’de de geçerlidir.

(10) Evlat edinme olaylarına ilişkin yabancı adli veya idarî makamlarca verilen ve o ülkenin hukukuna göre kesinleşmiş olan veya kesin hüküm gibi sonuç doğuran karar ve belgelerin Türkiye’de icra olunabilmesi, yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfiz veya tanıma kararı verilmesine bağlıdır.

Evlatlık ilişkisinin kaldırılması

MADDE 106 – (1) Evlatlık ilişkisinin kaldırılması, evlat edinen ile evlat edinilen arasında evlat edinme nedeniyle kurulan soybağı ilişkisinin mahkemece kaldırılmasıdır. Kararın hüküm ifade etmesi için kesinleşmesi şarttır. Evlatlık ilişkisinin kaldırılması olayı aile kütüğüne işlenir. Evlatlık ilişkisi kaldırılanın kaydı kapatılarak önceki kaydı açılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tanıma

Koşulları ve şekli

MADDE 107 – (1) Tanıma; babanın, nüfus memuruna, mahkemeye, notere veya konsolosluğa yazılı başvurarak düzenlenen resmî senette ya da vasiyetnamede belirtilen çocuğun kendisinden olduğunu beyan etmesidir. Tanıma beyanında bulunan kimse küçük veya kısıtlı ise veli veya vasisinin de rızası gerekir.

(2) Başka bir erkek ile soybağı bulunan çocuk, bu bağ geçersiz kılınmadıkça tanınamaz. Bu çocuklar için tanıma senedi düzenlenmez. Başka bir erkek ile soybağı bulunan çocuk tanınmış ise tanıma aile kütüklerine tescil edilmeyerek, durum Cumhuriyet savcılığına bildirilir.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 108 – (1) Beyanda bulunulan nüfus memuru, sulh hâkimi, noter veya vasiyetnameyi açan hâkim, tanımayı babanın ve çocuğun kayıtlı bulunduğu nüfus memurluklarına bildirir.

(2) Çocuğun kayıtlı bulunduğu nüfus müdürlüğü de tanımayı çocuğa, anasına, çocuk vesayet altında ise vesayet makamına bildirir.

Tanımanın tesciline ilişkin esaslar

MADDE 109 – (1) Tanımanın tesciline ilişkin esaslar şunlardır:

a) Tanınan çocuk henüz aile kütüklerinde kayıtlı değilse; doğum formu düzenlenmek suretiyle çocuk babasının soyadı ile baba hanesine tescil edilerek, ana ve çocuk arasında bağ kurulur. Babanın yabancı uyruklu olması halinde tanınan çocuk, anasının kayıtlı bulunduğu idarî birimin sonuna baba soyadı ile tescil edilerek, ana ve çocuk arasında bağ kurulur.

b) Tanınan çocuk anasının bekârlık hanesinde kayıtlı ise; bu hanedeki kaydı kapatılarak, baba soyadı ile babasının hanesine tescil edilir. Baba yabancı uyruklu ise, tanınan çocuk anasının kayıtlı bulunduğu idarî birimin sonuna baba soyadı ile kaydı taşınır, ana ve çocuk arasında bağ kurulur.

(2) Tanınan evli kadın ise, kocasının hanesindeki kaydına tanıma olayı işlenerek babası ile arasında bağ kurulur. Tanınan evli kadın kocasının soyadının önünde, tanıyan babasının soyadını da taşımak istediği takdirde 55 inci maddenin birinci fıkrasında belirtildiği şekilde işlem yapılır, evliliğin herhangi bir nedenle son bulması halinde baba soyadı ile tanıyan babasının hanesine döner.

(3) Tanınan evli erkek ise, kendisi ile eşi ve varsa ergin olmayan çocuklarının kaydı tanıyan babasının hanesine baba soyadı ile; tanıyan baba yabancı uyruklu ise anasının kayıtlı bulunduğu idarî birimin sonuna baba soyadı ile kayıtları taşınır ve anası ile arasında bağ kurulur.

(4) Yabancı kadından evlilik dışında doğan ve Türk vatandaşı erkek tarafından tanınan onsekiz yaşından büyüklerin tescili Bakanlıkça verilen talimata göre gerçekleştirilir.

Tanımanın iptalinin tesciline ilişkin esaslar

MADDE 110 – (1) Tanımanın iptali; çocuk ile tanıyan arasında tanıma nedeniyle kurulan soybağının mahkemece kaldırılmasıdır.

(2) Tanımanın iptalinin tesciline ilişkin esaslar şunlardır:

a) Tanınması iptal edilen, anasının bekârlık hanesinde kayıtlı ise tanımanın iptaline ilişkin mahkeme kararı tanınanın ve tanıyan babanın kaydına işlenir.

b) Tanınması iptal edilen, tanıyan babasının hanesinde kayıtlı ise baba hanesindeki kaydı kapatılarak anasının bekârlık hanesine anasının bekârlık soyadı ile taşınır. Anasının ve tanıyan babasının kayıtlarına tanımanın iptali tescil edilir.

c) Evli kadının tanınmasının iptal edilmesi halinde; kendisi ile anasının bekârlık ve tanıyan babasının kayıtlarına tanımanın iptali işlenir.

ç) Tanınması iptal edilen evli erkek, baba hanesinde kayıtlı ise, baba hanesindeki kaydı kapatılarak eşi ve varsa çocukları ile birlikte anasının bekârlık hanesine, anasının bekârlık soyadı ile taşınır. Anasının ve tanıyan babasının kayıtlarına tanımanın iptali tescil edilir.

d) Türk babadan ve yabancı anadan doğan çocuğun tanınması iptal edilmiş ise; baba hanesindeki kaydı kapatılır. Tanıyan babasının kayıtlarına tanımanın iptali tescil edilir. Çocuğun tanıma nedeniyle kazanmış olduğu Türk vatandaşlığını muhafaza edip etmeyeceğinin tespiti amacıyla tanınan çocuk ile tanıyan babaya ait nüfus kayıt örnekleri ile tanımanın iptaline ilişkin mahkeme kararının bir örneği Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça verilecek talimat doğrultusunda işlem yapılır.

e) Türk babadan ve aile kütüklerine tescil edilmemiş (saklı nüfus) kadından doğan çocuğun tanınması iptal edilmiş ise;

1) Tanınan çocuğun anasının vatandaşlık durumu düzgün olmayan kişiler kütüğünde kayıtlı ve saklı nüfus işlemlerinin sürdürülmesi halinde; tanımanın iptali kararı aile kütüklerine tescil edilerek, çocuğun tanıma nedeniyle kazanmış olduğu Türk vatandaşlığını muhafaza edip etmeyeceğinin incelenmesi amacıyla, tanınan çocuk ile tanıyan babaya ait nüfus kayıt örnekleri ile tanımanın iptaline ilişkin mahkeme kararının bir örneği Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça verilecek talimat doğrultusunda işlem yapılır.

2) Tanınan çocuğun anasının saklı nüfus olarak aile kütüklerine tescil edilmiş olması halinde; baba hanesindeki kaydı kapatılarak anasının bekârlık hanesine anasının bekârlık soyadı ile taşınır.

ONÜÇÜNCÜ KISIM

Kimlik Numarası

Kimlik numarası verilmesi

MADDE 111 – (1) Kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının nüfus kayıtları arasında bağ kurmak, kişilerin kaydına ulaşmak ve kamu kuruluşlarında tutulan kayıtlar arasında ilişki sağlamak amacını taşıyan bir numara sistemidir. Kimlik numarası kişiye bir defa verilir ve değiştirilemez.

(2) Türkiye’de kaydı tutulan yabancılara da Bakanlığın tespit edeceği esaslar içerisinde bir kimlik numarası verilir.

Belgelerde kullanımı

MADDE 112 – (1) Nüfus müdürlüklerince yeni düzenlenen nüfus cüzdanı, uluslararası aile cüzdanı, ahvali şahsiye olaylarına ait dayanak belgeleri ile nüfus kayıt örneklerine kimlik numarasının yazılması zorunludur.

(2) Kişiler adına düzenlenecek olan her türlü form, beyanname, kimlik kartı, vergi kimlik kartı, sürücü belgesi, pasaport gibi bütün tanıtıcı belgelerde kimlik numarasına yer verilir.

(3) Kimlik numarası kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınır.

(4) Kimlik numarasının uygulanmasında ortaya çıkan sorunlar ile tereddüt edilen hususlarda Genel Müdürlüğün görüşü alınır.

(5) Nüfus cüzdanları ile nüfus kayıt örneklerine dayanılarak düzenlenecek belgeleri kontrol ve tasdik eden ilgili makamlar, kimlik numarasının hatasız yazılıp yazılmadığından kendileri sorumludur.

Kimlik numaralarının kâğıt ortamında listelenmesi

MADDE 113 – (1) Mesai bitimlerinde kimlik numarası verilenlerin günlük listesi alınır ve her sayfanın altına listeyi çıkartan memur ile nüfus müdürü tarafından imzalanıp mühürlenerek, "Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası listesi" adı altında açılacak ayrı bir klasörde saklanır.

ONDÖRDÜNCÜ KISIM

Nüfus ve Uluslararası Aile Cüzdanları

BİRİNCİ BÖLÜM

Temel Esaslar

Türleri

MADDE 114 – (1) Değerli kâğıtlar kapsamı içerisinde yer alan cüzdanlar; nüfus cüzdanı ve uluslararası aile cüzdanı olmak üzere iki çeşittir.

(2) Nüfus cüzdanı, renk itibarı ile kadın ve erkek olmak üzere ikiye ayrılır.

Düzenlenmesi

MADDE 115 – (1) Nüfus cüzdanının kapsamı, şekli, ebadı ile yürürlük, değiştirme ve geçerlilik tarihlerini belirlemeye, taklit, tahrif ve sahtecilikten korumak maksadıyla nüfus cüzdanı üzerine konulacak güvenlik unsurlarını, basım ve vatandaşa teslimat aşamasında uygulanacak sistem ve teknolojiyi, nüfus cüzdanının kaybı ve değiştirilmesi halinde yapılacak işlemleri tespit etmeye Bakanlık yetkilidir.

Basımı ve dağıtımı

MADDE 116 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları, Bakanlıkça tespit edilen şekil, ebat ve örneğine uygun olarak Maliye Bakanlığınca bastırılır ve nüfus müdürlüklerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere muhasebe yetkililerine, dış temsilciliklerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere de Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

Bedel tespiti

MADDE 117 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının satış bedeli, 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa göre Maliye Bakanlığınca belirlenir. Doğum bildirimlerinin kanunî süresi içerisinde yapılması halinde düzenlenen nüfus cüzdanlarından değerli kâğıt bedeli alınmaz.

(2) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu hükümlerine göre mal saymanlıklarından alınıp satılan değerli kâğıt olması ve makbuz yerine geçmesi nedeniyle alınan bedel karşılığında herhangi bir makbuz verilmez. Değerli kâğıt bedeli olarak alınan nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının bedelleri nüfus müdürlüklerinde cüzdan servislerine yakın ve görülebilecek yerlere asılır.

Cüzdan alma yetkisi

MADDE 118 – (1) Maliye yetkilisinden nüfus ve uluslararası aile cüzdanını almaya, mülkî idare amiri tarafından görevlendirilen nüfus müdürü veya nüfus müdürünün görevlendireceği memur yetkilidir. Yetkilinin adı, soyadı, unvanı ve imza örneği muhasebe veya mal müdürlüğüne bildirilir.

(2) Uluslararası aile cüzdanı ile kadın ve erkek cinsiyetlerine göre ayrı ayrı olmak üzere nüfus cüzdanlarının her birinden bedeli sonradan ödenmek üzere en fazla üçer bin adet maliye yetkilisi tarafından zimmetle verilir.

(3) Nüfus veya uluslararası aile cüzdanı vatandaşa boş olarak verilemez.

Muhafaza edilmesi

MADDE 119 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları, nüfus müdürlüğüne ait çelik kasada, kasa bulunmadığı takdirde kilitli dolapta muhafaza edilir.

(2) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının sayımları günlük olarak yapılır. İlgili memura zimmet karşılığında yeteri kadar verilir ve mesai bitiminde kalan nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının sayımları yapılarak geri alınır. Bu amaçla nüfus ve uluslararası aile cüzdanı günlük teslim tutanağı kullanılır.

Kefâlet aidatı

MADDE 120 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı almakla görevli nüfus memuru ile dış temsilcilik görevlisi Kanunun 41 inci maddesi uyarınca kefalete tâbi değildir. Bunlar dışındaki görevliler özel kanunlarında bu yönde bir hüküm yoksa 2489 sayılı Kefâlet Kanunu hükümlerine göre kefalete tâbidirler.

Bey'i bordrosu

MADDE 121 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları maliye yetkilisinden sayılarak alınır ve alınan cüzdanların adet, tür ve tutarını gösteren nüfus müdürlüğüne onaylanmış olan bey'i bordroları kullanılır. Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının aynı anda alınması halinde tek bir bordro düzenlenir. Bordro, maliye yetkilisi ile nüfus ve uluslararası aile cüzdanı almaya yetkili nüfus memuru tarafından imzalanır.

(2) Nüfus müdürlüklerince maliye yetkilisinden alınan nüfus ve uluslararası aile cüzdanı seri ve numaraları elektronik ortama aktarılır. Bordro ve tutanaklar ayrıca Bakanlığa gönderilmez.

Eksik veya bozuk çıkan nüfus ve uluslararası aile cüzdanları

MADDE 122 – (1) Sayım sonunda eksik veya bozuk çıkan nüfus ve uluslararası aile cüzdanları bey’i ve mezun memurlar için düzenlenen bordronun arkasındaki tutanağa geçirilir ve maliye yetkilisine iade edilir.

(2) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları nüfus müdürlüğünde nüfus müdürünün huzurunda tekrar sayılır ve bordro nüfus müdürü tarafından onaylanır.

(3) Hatalı yazım nedeniyle iade edilen nüfus ve uluslararası aile cüzdanları değerli kâğıt bedelinden düşülür.

Değerli kâğıtlar defteri

MADDE 123 – (1) Değerli kâğıtlar defterinin, elektronik ortamda tutulması esastır. Bunun mümkün olamaması halinde kâğıt ortamında tutulur. Daha sonra bu bilgiler elektronik ortama aktarılır.

Yıl sonu işlemleri

MADDE 124 – (1) Yılın son iş gününün bitiminde değerli kâğıtlar defterinin kontrolleri yapıpı eldeki cüzdanların tür ve adetleri tespit edilerek bir tutanak ile maliye yetkilisine iade edilmesi sağlanır.

(2) İade edilen cüzdanlar yeni bir bordro ile yılın ilk iş günü geri alınır, cüzdan fiyatları kaydedilir ve alınan cüzdanlara birden başlayan kayıt numarası verilir.

Yıpranma ve tahrifat

MADDE 125 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları üzerinde hiçbir şekilde silinti, kazıntı ve düzeltme yapılamaz.

(2) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı üzerinde tahrifat yapıldığının tespit edilmesi halinde, ilgili hakkında Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Kötü kullanımdan dolayı yıpranması nedeniyle taşıdığı bilgilerden tereddüt duyulan nüfus veya uluslararası aile cüzdanı ile herhangi bir işlem yapılmaz, ilgili kişiye cüzdanı yenilemesi gerektiği bildirilir.

Nüfus müdürlüğünde kaybolma veya çalınma

MADDE 126 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının nüfus müdürlüğünde kaybolması veya çalınması halinde, seri ve numaraları kolluk kuvvetlerine ve Bakanlığa bildirilmekle beraber sorumlular hakkında kanunî işlem yapılır. Yapılan işlemin sonucu Bakanlığa bildirilir.

(2) Kaybolan cüzdanın seri ve numarası cüzdan işlemleri modülündeki "Çalınan/kaybolan cüzdan işlemleri" alanına girilerek kayda alınır.

Görev ve yükümlülük

MADDE 127 – (1) Aile kütüklerine kayıtlı bulunan her Türk vatandaşına nüfus cüzdanı verilmesinde, nüfus müdürlükleri ve dış temsilciliklerimiz görevlidir.

(2) Evlenme sırasında verilen uluslararası aile cüzdanlarının düzenlenmesinde evlendirme memurlukları, diğer nedenlerle verilen uluslararası aile cüzdanlarının düzenlenmesinde ise nüfus müdürlükleri ve dış temsilciliklerimiz görevlidir.

Cüzdan talep belgeleri**MADDE 128 – (Değişik: 4/6/2008-2008/13801 K.)**

(1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talep belgeleri, nüfus cüzdanı ile başvurulduğunda yurt içinde nüfus müdürlükleri, yurt dışında ise dış temsilcilikler tarafından düzenlenir. Cüzdan talep belgelerinin elektronik ortamda düzenlenmesi esastır. Bu belgeler, elektronik ortamda düzenlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda daktilo veya mürekkepli kalemle, matbaa harfleri ile okunaklı bir şekilde yazılmak suretiyle de düzenlenebilir.

(2) Nüfus cüzdanı taleplerinde nüfus cüzdanı talep belgesi, uluslararası aile cüzdanı taleplerinde ise uluslararası aile cüzdanı talep belgesi kullanılır. Nüfus cüzdanı müracaatlarında, her kişi için ayrı bir nüfus cüzdanı talep belgesi istenir veya düzenlenir. Nüfus cüzdanı taleplerinin yerleşim yeri nüfus müdürlüğüne yapılması esastır. Nüfus cüzdanı ile başvuru yapılması halinde yerleşim yeri nüfus müdürlüğüne müracaat şartı aranmaz.

(3) Dış temsilciliklere yapılacak başvurularda nüfus cüzdanı, nüfus cüzdanı ibraz edilememesi halinde ise başvurunun yapıldığı temsilciliğin bulunduğu ülke uyuşuna da sahip olan ve bu durumu nüfus kayıtlarında görünen vatandaşlarımızın, uyuşunu taşıdıkları diğer ülke makamlarınca düzenlenmiş kimlik kartı veya pasaport ibraz etmeleri de yeterli kabul edilir. Bu durumda, söz konusu yabancı belgelerin ve üzerindeki bilgilerin geçerli ve doğru olduğu konusunda tereddüt bulunmaması ve ibraz edilen belgedeki bilgiler ile nüfus kayıtlarındaki bilgilerin aynı olması gereklidir.

(4) Nüfus cüzdanı ibraz edilmesi halinde; ibraz edilen nüfus cüzdanı yetkili personelce incelenir. Nüfus cüzdanındaki bilgiler ve ibraz edilen fotoğraf ile talepte bulunan kişinin aynı olduğunun anlaşılması halinde aşağıdaki işlemler yapılır:

a) İbraz edilen nüfus cüzdanındaki seri numarası, verildiği yer ve veriliş tarihi bilgileri ile yerleşim yeri adresi sistemden sorgulanır. Adresin güncel olup olmadığı kontrol edilir. Adresin güncel olmadığı tespit edilmesi halinde ilgili kişiden adres beyanı alınmak suretiyle yerleşim yeri adresi güncellenerek cüzdan talep belgesi düzenlenir. İbraz edilen nüfus cüzdanındaki seri numarası, verildiği yer ve veriliş tarihi bilgilerinin sorgulama sonucu sistemde yer almaması halinde altıncı fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır. Cüzdan talebinde bulunan kişiye yedinci fıkrada belirtildiği gibi sorular sorulur.

b) Yurt dışında ikamet eden vatandaşlarımızın müracaatlarında dış temsilciliklerce adres bilgisi olarak ikamet edilen şehir ve ülke bilgisine bakılır. Söz konusu bilgilerin eksik veya hatalı olması durumunda, başvuru sahibinden adres beyanı alınmasını müteakip nüfus cüzdanı işlemi tamamlanır.

(5) Müracaat eden kişiden nüfus müdürlüğüne veya dış temsilcilikçe iki adet vesikalık fotoğraf istenir. İlgiliden alınan fotoğraf taranarak veri tabanına aktarılır. Fotoğraflardan bir adedi cüzdan talep belgesine, diğeri ise nüfus cüzdanına yapıştırılır. Dış temsilcilikçe taranan fotoğraflar kişinin kimliği ile ilişkilendirilerek Genel Müdürlüğe gönderilir.

(6) Nüfus cüzdanı ibraz edilememesi halinde aşağıdaki şekilde işlem yapılır:

a) Cüzdan talebinde bulunan kişinin veri tabanında fotoğrafının yer alması halinde; bu fotoğraf ile müracaat eden kişinin ve ibraz ettiği fotoğrafın aynı kişiye ait olduğunun anlaşılması ve pasaport, ehliyet, silah ruhsatı, uluslararası aile cüzdanı gibi resmi bir kimlik belgesi ibraz ettiği takdirde, yedinci fıkrada belirtildiği şekilde kişinin kimliğini kanıtlayan sorulara da olumlu cevap alınması durumunda, nüfus cüzdanı talep belgesi düzenlenerek nüfus cüzdanı verilir.

b) Cüzdan talebinde bulunan kişinin veri tabanında fotoğrafının yer almaması halinde; kişiden yerleşim yeri veya diğer adres muhtarlığınca ya da kurum yetkilisi tarafından düzenlenerek onaylanmış cüzdan talep belgesi istenir. Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talep belgelerinde yer alan imzalar, köy ve mahalle muhtarları imza sirküleri ile karşılaştırılmadan nüfus cüzdanı düzenleme işlemine başlanmaz. Muhtarlıkça ya da kurum yetkilisince onaylanmış olan cüzdan talep belgesindeki kimlik bilgileri ve yerleşim yeri adresi veri tabanından sorgulanır. İlgili kişinin kimliğine ilişkin bilgilerin ve yerleşim yeri adres bilgilerinin veri tabanındaki bilgilerle aynı olması ve yedinci fıkrada belirtildiği şekilde kişinin kimliğini kanıtlayan sorulara da olumlu cevap alınması durumunda nüfus cüzdanı talep belgesi düzenlenir. Bu durumda muhtarlıkça veya kurum yetkilisince düzenlenmiş olan cüzdan talep belgesi sistemden alınan cüzdan talep belgesine iliştilir.

c) Yerleşim yeri muhtarlığınca cüzdan talep belgesi düzenlenmesine ihtiyaç duyulduğu takdirde, ilgili kişiden kimliğini kanıtlayacak bilgi ve belge istenebilir. Muhtarlıkça ilgili kişinin kimliği ve yerleşim yeri bilgilerinde tereddüde düşülmesi halinde nüfus cüzdanı talep belgesi düzenlenmez. Bu durumda nüfus müdürlüğünce yedinci fıkrada belirtildiği şekilde kolluk kuvvetlerine soruşturma yaptırılır.

ç) Kurumlarda çalışan personel için çalıştıkları kurum tarafından düzenlenmiş olan nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talep belgeleri o il içindeki nüfus müdürlüklerince görev yerine bakılmaksızın kabul edilir.

(7) İbraz edilen belgelerde veya bu belgelerde yer alan herhangi bir bilgide tereddüde düşülmesi halinde yetkili personelce ilgiliye kimliğini kanıtlayacak sorular sorulur. Sorulan sorulara yanlış cevap verilmesi halinde cüzdan talebinde bulunan kişi ile kaydın sahibinin aynı kişi olup olmadığı hususunda kolluk kuvvetlerince soruşturma yaptırılır. Soruşturma belgesine ilgilinin ibraz ettiği belgeler eklenir. Soruşturmanın olumlu sonuçlanması halinde nüfus cüzdanı talep belgesi nüfus müdürlüğü veya dış temsilcilikçe düzenlenir.

(8) Vekillik belgesi ile nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talebinde bulunulması halinde öncelikle vekillik belgesi incelenerek vekilin kimlik kontrolü yapılır. Vekil tayin eden kişinin nüfus cüzdanının ibraz edilmesi halinde dördüncü fıkrada belirtildiği şekilde, nüfus cüzdanı ibraz edilememesi halinde ise altıncı fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır.

(9) Başvurunun dış temsilcilikçe yapılması ve Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılıyor olması halinde dördüncü fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır. Sistemin kullanılmaması ve ilgili kişinin resmi bir belge ibraz edememesi halinde ilgilinin fotoğrafı ve nüfusa kayıtlı olduğu yer bilgileri ile kendisini tanıyanların adı, soyadı ve adres bilgileri Genel Müdürlüğe ya da ilgili nüfus müdürlüğüne gönderilir. Nüfus müdürlüğünce konu hakkında gerekli soruşturma yaptırılarak, sonucundan başvurunun yapıldığı dış temsilcilikçe bilgi verilir. Soruşturmanın olumlu sonuçlanması halinde dış temsilcilikçe talep belgesi düzenlenerek cüzdan verilir. Dış temsilciliklere yapılan başvurularda kişinin Türkiye’de kendisini tanıyan herhangi bir şahsa dair kimlik bilgisi sunamaması durumunda temsilcilik, başvuruda bulunan kişinin ikamet ettiği ülkede kendisini tanıyan Türk vatandaşlarıyla mülakat yapar ve mülakat sonucunu nihai karar için Genel Müdürlüğe ya da ilgili nüfus müdürlüğüne gönderir.

(10) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talepleri için ibraz edilen pasaport, ehliyet, silah ruhsatı, uluslararası aile cüzdanı gibi resmi belgeler fotokopisi ile karşılaştırılır. Resmi belgenin onaylı fotokopisi veya noter tasdikli örneği cüzdan talep belgesine eklenir.

(11) Uluslararası aile cüzdanı talep belgeleri ile kadın ve erkek olarak ayrı ayrı oluşturulan nüfus cüzdanı talep belgeleri takvim yılı itibarıyla zincirleme sıra numarası verilmek suretiyle dosyalarında muhafaza edilir. Bunun dışında ayrıca bir kayıt veya dosya tutulmaz.

(12) Evlenme yapıldığı halde uluslararası aile cüzdanının alınmamış olması, kaybolması ya da yıpranması durumları ile Türk vatandaşlığının kazanılması hallerinde nüfus müdürlükleri ve dış temsilciliklerce eşlerin ibraz ettikleri nüfus cüzdanlarına dayanılarak uluslararası aile cüzdanı talep belgesi düzenlenerek verilir. Eşlerin nüfus cüzdanı ibraz edememesi durumunda altıncı fıkrada belirtilen şekilde işlem yapılır.

(13) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı taleplerinde gerçeğe aykırı bilgi ve belge ibraz edildiğinin tespiti halinde ibraz edilen belgeler ile birlikte durum Cumhuriyet savcılığına intikal ettirilir.

Dayanak belgesi

MADDE 129 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları, aile kütüğündeki kayıtlara uygun olarak düzenlenir.

(2) Geçerlilik süresi dolan nüfus kayıt örneklerine dayanılarak nüfus veya uluslararası aile cüzdanı düzenlenemez.

(3) Dış temsilciliklerdeki düzenlemelerde cüzdanlar nüfus kayıt örneğine, doğum formuna veya vatandaşlığa alınma bildirim formuna dayanılarak doldurulur. Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının doldurulmasına dayanak teşkil eden belgeler dış temsilciliklere doğrudan gönderilir. Dış temsilciliklere verilmek üzere düzenlenen belgelerin ilgiliye elden teslim edilmesinin zorunlu olduğu hallerde, üzerine gönderilen makamın yazıldığı kapalı zarf içinde, zarfın açılacak kısmı imzalanıp mühürlenerek verilir.

Paraf edilmesi ve onaylanması

MADDE 130 – (1) Nüfus cüzdanını dolduran personel nüfus cüzdanının arka yüzünün sol alt tarafına, uluslararası aile cüzdanını dolduran personel uluslararası aile cüzdanının onay bölümlerinin sağ tarafına adını ve soyadını yazarak paraflar. Cüzdanı onaylamaya yetkili amir, onay işlemini yapmadan önce bu hususa uyulup uyulmadığını kontrol eder, varsa bu eksikliği tamamlar. Parafsız olduğu halde tasdik edilen nüfus ya da uluslararası aile cüzdanından onaylayan yetkili amir sorumludur.

(2) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının onay bölümü mühürlenir. Soğuk damga fotoğrafın üzerine gelecek ve fotoğrafın görüntüsünü bozmayacak şekilde ve nüfus cüzdanının plastik kaplanması işleminden sonra ay-yıldız doğru uygulanır.

(3) Nüfus müdürlüğüne ait soğuk damganın kırılması, kaybolması veya yeni bir nüfus müdürlüğü ya da şefliği oluşturulduğu takdirde, soğuk damga temin edilinceye kadar geçecek süre içerisinde, verilecek cüzdanların üzerindeki fotoğraflar nüfus müdürlüğünün mührü ile tasdik edilir.

(4) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı; yurt içinde nüfus müdürü, yetki devredildiği takdirde nüfus şefi, şef bulunmayan nüfus müdürlüklerinde ise müdürün bulunmadığı zamanlarda yetki verilen memur, yurt dışında dış temsilciliklerce onaylanır.

Yapıştırılacak fotoğraflar

MADDE 131 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarına yapıştırılacak fotoğrafların, renkli ve ön cepheden baş açık, inkılap ilkelerine uygun sivil giysilerle çekilmiş olması ve kişinin son halini göstermesi bakımından son altı ay içerisinde çekilmiş olması gerekir. Kadınların alın, çene ve yüzleri açık olmak şartıyla başörtülü fotoğrafları da kabul edilir.

(2) Fotokopi veya bilgisayarda çoğaltılan fotoğraflar zamanla niteliklerini kaybettiğinden kabul edilip işleme alınmaz.

(3) Fotoğraf, nüfus ve uluslararası aile cüzdanında bu alan için ayrılmış olan çizgilerin dışına taşmayacak ebatlarda kesilerek yapıştırılır.

(4) Nüfus veya uluslararası aile cüzdanı talep belgesi ile nüfus veya uluslararası aile cüzdanına yapıştırılacak fotoğrafların aynı olması zorunludur.

(5) Talep edilmediği sürece onbeş yaşından küçüklerin nüfus cüzdanına ve nüfus cüzdanı talep belgelerine fotoğraf yapıştırılmaz. Onbeş yaşından büyük çocuklar için, ya da fotoğraflı nüfus cüzdanı düzenlenirken, fotoğraflı nüfus cüzdanı talep belgesi istenir.

Kayıt defteri

MADDE 132 – (1) Nüfus müdürlüklerince veya dış temsilciliklerce nüfus cüzdanı kayıt bilgileri elektronik ortamda, elektronik ortamda tutulamaması halinde ise kâğıt ortamında tutulur.

(2) Dış temsilciliklerce kâğıt ortamında tutulan nüfus ve uluslararası aile cüzdanı kayıt defterlerine, yılı itibarıyla birden başlayarak yıl sonuna kadar her sayfanın sol üst köşesine zincirleme sıra numarası yazılır. Defterin son sayfası, sayfa adedi belirtilerek dış temsilciliklerce onaylanır. Defterdeki sıra numarası nüfus veya uluslararası aile cüzdanlarının ilgili alanlarına kayıt numarası olarak yazılır.

(3) Elektronik ortamda kayıt numarası verilmesi halinde kayıt numarası talep belgesine yazılır. Kaydedilen nüfus cüzdanı için nüfus cüzdanı talep belgesinin, uluslararası aile cüzdanı için kayıt defterinin ilgili alanı, cüzdanı alan kişi tarafından imzalanır. İmza bilmeyenler ile özürü kişiler için 163 üncü maddede belirtilen şekilde işlem yapılır.

(4) Nüfus veya uluslararası aile cüzdanı vekillik belgesi ile alındığı takdirde vekillik belgesi sahibinin adı, vekillik belgesi düzenleyen noterliğin adı ile tarih ve numarası nüfus veya uluslararası aile cüzdanı kayıt defterine yazılır. Vekillik belgesinin bir örneği veya fotokopisi nüfus veya uluslararası aile cüzdanı talep belgesine iliştilir.

Seri ve numaraların elektronik ortamda tutulması

MADDE 133 – (1) Herhangi bir nedenle verilen nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının seri ve numaraları elektronik ortamda tutulur.

Cüzdanların alıkonulamaması

MADDE 134 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarına Kanunda öngörülenler dışında kayıt ve işaret konulamaz. Bu cüzdanlar hiçbir kişi, kurum tarafından alıkonulamaz. Ancak ihtiyaç duyulan hallerde kurumlar bir suretini saklayabilir.

Bulunan cüzdanlar

MADDE 135 – (1) Kurumlarda unutulmuş veya kişiler tarafından bulunan nüfus ve uluslararası aile cüzdanları o yerin nüfus müdürlüğüne gönderilir. İlgilinin adresinin tespit edilmesi ve kişinin yeni bir cüzdan almamış olması halinde bulunmuş olan cüzdan nüfus müdürlüğüne ait olduğu kişiye teslim edilir, aksi takdirde imha edilir.

Cüzdanların imha edilmesi

MADDE 136 – (1) Geri alınan veya kurumlarda unutulmuş ya da vatandaşlar tarafından bulunarak nüfus müdürlüğüne teslim edilen nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının seri ve numaraları elektronik ortamda, elektronik ortamda imha tutanağına alınmaması halinde kâğıt ortamında imha tutanağına geçirilir.

(2) İmha tutanağı çıktısında nüfus müdürlüklerinden çalınan veya kaybedilen bir nüfus veya uluslararası aile cüzdanının seri ve numarasının yer aldığı tespit edildiğinde, o cüzdan imha edilmez. Cüzdanı iade eden kişi hakkında gerekli inceleme başlatılır.

(3) Her akşam günlük olarak nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının ayrı ayrı olmak üzere imha tutanaklarının çıktısı alınır. Bu çıktılar nüfus müdürünün başkanlığında oluşturulan imha komisyonu tarafından imzalanır. Sahte nüfus cüzdanı kullanımını engellemek amacıyla imha edilmek üzere teslim alınan nüfus cüzdanları kâğıt imha makinesinde veya makasla küçük parçalar halinde kesildikten sonra, yakılmak suretiyle imha edilir. Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının hatalı doldurulması durumunda ise cüzdan bedellerinin düşümünün yapılmasına esas olmak üzere, imha tutanağının geri alınma nedeni alanına "hatalı doldurma" ibaresi yazılır ve bu cüzdanlar imha edilmeksizin bir tutanakla maliye yetkilisine imza karşılığı iade edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Nüfus Cüzdanı

Nüfus cüzdanı örneği

MADDE 137 – (1) Nüfus cüzdanı örneği, talep eden resmî kurum veya noter tarafından aslına uygun olarak düzenlenir ve onaylanır.

(2) Nüfus cüzdanı örneği düzenleme yetkileri olmakla birlikte, nüfus müdürlükleri örnek düzenlemekle yükümlü değildirler.

Düzenlenmesi

MADDE 138 – (1) Nüfus cüzdanı düzenlenirken;

a) Nüfus cüzdanlarının elektronik ortamda düzenlenmesi esastır. Elektronik ortamda düzenlenmesi mümkün olmadığında daktilo ile, bu da mümkün olmadığı takdirde, mürekkepli kalemle ve matbaa harfleri ile okunaklı bir şekilde yazılır.

b) Yurt dışında doğanların doğum yeri yazılırken aile kütüklerinde olduğu gibi önce şehir sonra ülke adı yazılır. Doğum yeri ve ülke adının ilgili alana sığmaması halinde ülke adı yerine ülkenin uluslararası trafik kodu parantez içinde yazılır. Kadının önceki soyadı koca soyadından önce yazılır.

c) İlgililerin talebi halinde aile kütüklerinde kişinin medenî halini belirten "dul, boşanmış, evliliği fesh edildi ya da evliliği iptal edildi" ibareleri yerine 'Bekâr' kelimesi yazılır.

ç) Kadın nüfus cüzdanındaki bekârlık soyadı alanına; talep edildiği takdirde bekârlık soyadı yazılır. Bekârlık soyadı alanı boş kaldığı takdirde bu alan küçük bir çizgi ile iptal edilir.

d) Erkek nüfus cüzdanlarındaki önceki soyadı alanına; erkeğin soyadının değiştirilmiş veya düzeltilmiş olması durumunda, değişmeden veya düzeltilmeden önceki soyadı yazılır.

(2) Kan grubu alanı yazılırken cüzdan talep belgesindeki beyana itibar edilir, ayrıca belge aranmaz.

Veriliş nedenleri

MADDE 139 – (1) Nüfus cüzdanı; doğum, kayıp, yeniden kayıt, yenileme veya değiştirme nedeniyle düzenlenir. Düzenlenen nüfus cüzdanının veriliş nedeni alanına verilme nedeni yazılır.

Plastikle kaplanması

MADDE 140 – (1) Düzenleme ve onaylama işlemlerinden sonra nüfus cüzdanı plastikte kaplanır.

(2) Plastik için ideal ısı, nüfus cüzdanı boyutlarında kesilecek kartonların plastik arasında makineden geçirilmesi suretiyle ön deneme yoluyla tespit edilir.

Afet durumunda nüfus cüzdanı verilmesi

MADDE 141 – (1) Afet nedeniyle; herhangi bir il veya ilçeye yerleşmiş olan kişilerin kendisini tanıyan veya misafir edenlerin tanıklığı üzerine, tanıkların ikamet ettiği yer nüfus müdürlüğünce cüzdan talep belgesi düzenlenir. Belgenin arkasına iki tanığın imzası alınır. Tanıkların kimlik fotokopileri ve yerleşim yeri muhtarlıklarından aldıkları fotoğraflı ikamet belgesi, cüzdan talep belgesine eklenir.

(2) Afet sırasında köy veya mahalle muhtarlarının mühürlerinin kaybolması ve konunun resmî olarak nüfus müdürlüğüne bildirilmesi halinde, cüzdan talep belgelerinde sadece köy veya mahalle muhtarlarının imzası yeterli kabul edilir. Ancak nüfus müdürlüklerince, nüfus cüzdanı düzenlenmeden önce köy veya mahalle muhtarlarının imza sirküleri ile belgedeki imzanın karşılaştırması yapılır.

(3) Afet nedeniyle hasar gören nüfus müdürlüklerinin nüfus cüzdanı taleplerini karşılayamaması durumunda, hasar gören nüfus müdürlüklerine bağlı köy ve mahalle muhtarlıklarının imza sirkülerinin il içindeki diğer nüfus müdürlüklerine gönderilmesi halinde o il içindeki nüfus müdürlüklerince de nüfus cüzdanı düzenlenebilir.

(4) Afet sırasında sağlık kurumlarında tedavi görmekte olanların, sağlık kurumlarınca düzenlenen cüzdan talep belgesine göre veya ilgilinin kimliğini gösteren fotoğraflı yazıya dayanılarak nüfus cüzdanı düzenlenir. Nüfus cüzdanı, sağlık kurumlarınca görevlendirilecek bir personele veya ilgilinin hısımlarına imza karşılığında verilir.

Kimlere verileceği

MADDE 142 – (1) Düzenlenen nüfus cüzdanının; ergin olanların kendilerine veya resmî vekiline, ergin olmayanların ise ana veya baba ya da vasileri ile çocuğu aile kütüklerine tescil ettirmek için bildirimde bulunma yetkisi olan kişiye verilmesi esastır.

(2) Evlilik birliğinin mahkeme kararı ile son bulması halinde; ergin olmayan çocuğa ait nüfus cüzdanı velayeti haiz olan ana veya babaya verilir.

(3) Ergin olmayan çocuğun ana ve babası yurt dışında veya ölmüş ise mahkeme tarafından vasi tayin edilen kişi nüfus cüzdanı almaya yetkilidir.

Koruma altında olan çocuklar

MADDE 143 – (1) Çocuk yuvaları ile yetiştirme yurtlarında koruma altında olan çocuklara ait nüfus cüzdanlarının bedelleri ana, baba veya vasileri tarafından karşılanır. Ana, baba veya vasinin bulunmaması veya ödeme gücünün olmaması halinde, nüfus cüzdanı bedeli Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı kuruluşlarca karşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Uluslararası Aile Cüzdanı

Düzenleme nedenleri

MADDE 144 – (1) Uluslararası aile cüzdanı evlendirme memurunca düzenlenerek tören sırasında evlenen çiftlere verilir. Evlendirmeyi yapan memurun uluslararası aile cüzdanı düzenleyememesi durumunda uluslararası aile cüzdanı nüfus müdürlüklerince düzenlenir.

(2) Evlendirme yapıldığı halde evlenme cüzdanının alınmamış olması, Türk vatandaşlığının kazanılması, uluslararası aile cüzdanının kaybolması veya çalınması ya da yıpranması durumlarında nüfus müdürlüklerince uluslararası aile cüzdanı düzenlenir. Evliliğin herhangi bir nedenle son bulması halinde uluslararası aile cüzdanı düzenlenmez.

Uluslararası aile cüzdanına yazılacak çocuklar

MADDE 145 – (1) Uluslararası aile cüzdanına eşlerin;

- Evli olan veya bekâr çocukları,
  - Özel kanunlar uyarınca soybağı düzgün olarak baba hanesine tescil edilen çocukları,
  - Evlatlıkları,
- doğum tarihine göre sırayla yazılır.

(2) Evlat edinme ile ilgili bilgiler ise gizli olduğundan uluslararası aile cüzdanına yazılmaz.

Bilgilerin eklenmesi

MADDE 146 – (1) Uluslararası aile cüzdanının alınmasından sonra eşlerin veya çocuklarının kimliğine ilişkin bilgilerde değişiklik olması ve bu bilgilerin eklenmesi talebi ile müracaat edilmesi halinde, uluslararası aile cüzdanında gerekli değişiklikler veya eklemeler yapılarak açıklamalar bölümünde bu husus belirtilir.

(2) Uluslararası aile cüzdanı değişiklikler ve eklemeler yazıldıktan sonra ilgiliye iade edilir.

Kimlere verileceği

MADDE 147 – (1) Uluslararası aile cüzdanı evlenme töreni sırasında eşlere verilir. Evlenme sonrasında nüfus müdürlüğüne veya dış temsilciliğe yapılan müracaat üzerine düzenlenen uluslararası aile cüzdanı eşlerden birine veya resmî vekiline verilir.

(2) Evlenmek üzere yapılan müracaatlarda Maliye Bakanlığınca belirlenen uluslararası aile cüzdanı bedeli evlendirme memurluklarınca alınır. Evlenme nedeniyle düzenlenen uluslararası aile cüzdanının seri ve numarası evlenme kütüğüne yazılır.

ONBEŞİNCİ KISIM

Nüfus Kayıtları

Nüfus kayıt örneği verilmesi

MADDE 148 – (1) Kişinin aile kütüğündeki kaydının çıkarılması ve aslına uygunluğunun nüfus müdürlüğüne onaylanması ile elde edilen nüfus kayıt örnekleri, aksi ispat edilene kadar geçerlidir. Nüfus kayıt örneği, istenme nedeni ve hangi amaçla kullanılacağını belirtildiği yazılı istek olmadan verilemez. Ancak kişinin kimliğini kanıtlayan resmî bir belge ile şahsen başvurması halinde yazılı müracaat aranmaz. Bu belgeler üzerinde silinti ve kazıntı yapılamaz.

(2) Düzenlendikleri tarihten itibaren yüzseksen gün içerisinde kullanılmayan nüfus kayıt örnekleri geçerliliğini kaybeder. Nüfus kayıt örneğinin kullanılacağı alanlara göre Bakanlık bu süreyi otuz güne kadar kısaltmaya yetkilidir.

(3) Nüfus kayıt örneklerinde kullanılan mühürler okunacak şekilde uygulanır.

(4) Nüfus kayıt örneği istenmesinde ve verilmesinde aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur:

a) Nüfus kayıt örneklerinde, bunları istemeye yetkili olanlar tarafından, açıkça ve gerekçeli olarak istenmediği takdirde, kimlik bilgileri dışında kişisel bilgilere yer verilmez.

b) İdarece yapılan maddî hatalar nedeniyle kayıtlar üzerinde yapılan düzeltmelere ilgililer ya da kurumlarca açıkça istenmediği takdirde kayıt örneklerinde yer verilmez.

c) Sosyal güvenlik kurumlarınca talep edilen nüfus kayıt örneklerinde kişinin adı, soyadı, baba ve ana adları ile doğum tarihine ilişkin düzeltmeler gösterilir.

ç) 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 314 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca mahkeme kararı olmadıkça ya da evlatlık istemedikçe evlat edinme ile ilgili kayıtlar, belgeler ve bilgiler açıklanamaz, hiç kimseye ya da kuruluşa verilemez.

(5) Mahkemelerde istenen nüfus kayıt örneklerinde düşünceler alanındaki açıklamaların tümü belirtilir.

Yabancı ülkelerde kullanılacak kayıt örnekleri

MADDE 149 – (1) Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonuna üye ve ilgili sözleşmelerine taraf devlet makamlarına ibraz edilecek doğum, ölüm, evlenme, evlenme ehliyet belgeleri ve nüfus kayıt örnekleri gibi bu amaçla bastırılmış veya elektronik ortamda hazırlanmış çok dilli belgeler, imza ve mühür taşıması şartı ile herhangi bir tasdike gerek duyulmadan kullanılır.

(2) Doğum, ölüm, evlenme, evlenme ehliyet belgeleri ve nüfus kayıt örnekleri gibi belgeler, LaHaye Devletler Özel Hukuk Konferansına üye ve Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf devlet makamlarına verilecek ise, tasdik şerhi (Apostille) işlemi ilgili kişilerce yaptırılır.

Bilgi ve belge istenmesi

MADDE 150 – (1) Yabancı ülke makamları veya temsilcilikleri, hangi amaçla kullanılacağı da belirtilmek suretiyle ancak Dışişleri Bakanlığı kanalı ile diplomatik yolla bilgi ve belge isteyebilirler.

(2) Uluslararası niteliği bulunmayan ve nüfus kayıtlarındaki bilgilerin tümünü veya bir kısmını ya da aile kütüklerine tescil edilen kayıtların dayanağını teşkil eden belgelerin örneklerinin, yabancı makamlara verilmek üzere ilgili kişi tarafından yazılı olarak talep edilmesi halinde, usulüne göre tasdik edildikten sonra o yerin mülkî idare amirince imzalanacak yazı ekinde bizzat ilgisine verilir.

Nüfus kayıt örneği isteme ve alma yetkisi

MADDE 151 – (1) Nüfus kayıt örneğini;

a) Bakanlık,

b) Dış temsilcilikler,

c) Asker alma işlemleri için Milli Savunma Bakanlığı,

ç) Adli makamlar,

- d) Adli işlemlerle sınırlı olmak üzere kolluk kuruluşları,
  - e) Evlenme işlemleri için evlendirme işlemini yapmaya yetkili olanlar,
  - f) Ölüm işlemleri için resmî sağlık kuruluşları ya da köy muhtarları,
  - g) Kaydın sahipleri veya bunların eşleri ile veli, vasi, alt ve üst soyları ya da bu kişilere ait vekillik belgesini ibraz edenler,
- nüfus müdürlüklerinden doğrudan almaya yetkilidirler.

(2) Birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan kurumlar ve tüzel kişiler, yazılı olarak başvurmak ve istem nedenini açıkça belirtmek suretiyle, Bakanlık veya mülki idare amirinin emri ile nüfus kayıt örneğini alabilirler. Talep yazıları açılacak bir dosyada nüfus müdürlüğüne geldiği tarih sırasına göre saklanır.

(3) Birinci fıkranın (g) bendinde sayılan kişiler dışında kalan üçüncü şahıslar, medenî hal bilgisi dışında, bir kişinin nüfus kaydına ilişkin örnek veya bilgi alamazlar.

(4) **(Ek: 6/2/2017-2017/9895 K.)** Kişiler; kendilerine ve alt ya da üst soylarına ait nüfus kayıt örnekleri ile kendilerine ve velayeti altında bulunan ergin olmayan çocuklarına ait yerleşim yeri belgelerini, güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulayabilir, sonucu fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilirler. E-Devlet kapısı üzerinden alınan belgeler, nüfus idarelerinden alınmış resmi belgeler ile aynı hukuki değere sahiptir.

Talep olmadan bilgi verilecek yerler

MADDE 152 – (1) Aşağıdaki hallerde ve belirtilen makamlara, herhangi bir istek olmaksızın;

a) 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 404 üncü maddesi uyarınca vesayeti gerektiren bir durum tespit edildiğinde sağ kalan eşin yerleşim yeri aile mahkemesine, o yer aile mahkemesi yoksa Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından aile mahkemesi sıfatıyla davalara bakmakla görevlendirilen asliye hukuk mahkemesine,

b) Askerlik çağı içerisinde bulunan erkek vatandaşlarımızın aile kütüğünde ölüm, yeniden kayıt edilme, vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi, kaydın taşınması gibi nüfus kayıtlarında düzeltme veya değişiklik meydana gelmesi durumunda askerlik şubelerine,

c) Emekli aylığı alanların ölümü ile, dul ve yetim aylığı alan kadınların evlenmeleri halinde sosyal güvenlik kurumlarına,

ç) Evlenme veya seçme hakkı yoluyla Türk vatandaşlığını kazanıp aile kütüğüne kayıtları yapılanları Genel Müdürlüğe,

d) Veraset ve İntikal Vergisine esas olabilecek ölümleri vergi dairesine,

e) Vasiyeti olanlar için 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 531 ve devamındaki maddelerinde belirtilen resmî memurlara,

f) Yeşil kart sahibinin ölümü, evlenmesi, boşanması, herhangi bir nedenle kaydının taşınması veya vatandaşlığının kaybı halinde, belirtilen nüfus olayını ilgilinin bilgi işlem ortamındaki kaydına işleyen nüfus müdürlüğü tarafından bu değişiklikler yeşil kartı düzenleyen makama,

bilgi verilir.

Kütüklerin incelenmesi

MADDE 153 – (1) Aile ve özel kütükler ile mikrofilmlerden oluşan kütükler, denetime yetkili olanlar dışında hiç kimse tarafından görülüp incelenemez ve bu kütükler nüfus müdürlüğü dışına çıkarılamaz.

(2) İncelenmek üzere kütüğün hiçbir unsuru, nüfus müdürlüğünden bir başka yere götürülemez. Mahkemeler bu hükmün dışındadır. Kütükler bir tutanakla mahkemece görevlendirilen kişiye teslim edilir veya gönderilir. Mahkemece gerekli inceleme yapıldıktan sonra aile ya da özel kütüklerin en kısa sürede iade edilmesi sağlanır. Teslim edilen veya gönderilen form veya tutanağın bir örneği ait olduğu özel kütükte muhafaza edilir.

ONALTINCI KISIM

Kişisel Durum Olaylarına İlişkin Ortak Hükümler

Tescil görevi ve süre

MADDE 154 – (1) Nüfus olaylarını tescil etmekle görevli memurlar, nüfus müdürlüğünde düzenlenen ve aile kütüklerine tescil edilmesi gereken dayanak belgelerini işlem anında, diğer makamlarca düzenlenen dayanak belgelerini ise nüfus müdürlüğüne intikal ettiği tarihten itibaren yedi gün içinde aile kütüklerine tescil etmekle ve bir örneğini Genel Müdürlüğe göndermekle yükümlüdürler.

Nüfus olaylarının aile kütüğüne tescili

MADDE 155 – (1) Evlenme, ölüm, vatandaşlığın kazanılması, kaybedilmesi ve çok vatandaşlık olaylarına ilişkin dayanak belgeleri elektronik ortamdan çıktı alınmadan, diğer nüfus olayları ise elektronik ortamda ilgili form çıktıları alınarak tescil edilir. İşlemi yapan nüfus müdürlüğüne; dayanak belgelerinin bir örneği, alınan çıktıları ve varsa ekleriyle birleştirilerek ait olduğu özel kütüğüne, ikinci örneği ise yine elektronik ortamda alınan çıktı ile birleştirilerek, arşivlenmek üzere Genel Müdürlüğe gönderilecek olan özel kütüğe ek konulmadan takılır.

(2) Nüfus kaydının ve mükerrer kaydın iptali, evliliğin feshi veya iptali, boşanmanın iptali, gaiplik, gaipliğin feshi ve ölüm kaydının kaldırılması, babalığa hüküm, soybağının kurulması ve reddi, tanıma ya da tanımanın iptali gibi mahkeme yazı işleri müdürü tarafından iki örnek olarak gönderilen kararlar aile kütüklerine işlenir. Mahkeme kararının bir örneği, elektronik ortamda alınan çıktı ile birleştirilerek diğer kişisel durum değişiklikleri özel kütüğüne, ikinci örneği ise yine elektronik ortamda alınan çıktı ile birleştirilerek arşivlenmek üzere Genel Müdürlüğe gönderilecek olan diğer kişisel durum değişiklikleri özel kütüğüne takılır.

(3) Kişilerin kayıtlı bulunduğu nüfus müdürlüğüne; gün sonu listesinde yer alan olaylar, elektronik ortamda tescil eden nüfus müdürlüğünün ilçe kodu ve tescil numarası verilerek kâğıt ortamındaki kaydına işlenir. Gün sonu listesi, işlemi yapan nüfus müdürlüğüne imzalanıp onaylandıktan sonra sıra numarası verilmek suretiyle gün sonu listesi dosyasına takılır.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce tutulmakta olan ekler dosyası imkanlar ölçüsünde ait olduğu özel kütükle birleştirilir. Mümkün olmaması halinde ekler dosyası olduğu gibi muhafaza edilir. Bundan sonraki işlemler için ayrı ekler dosyası tutulmaz. Ekler ilgili form veya evraka iliştilererek dosyaya takılır.

(5) Noter veya dış temsilciliklerimizce düzenlenen vasiyetname bildirim, iptali ve mirastan feragata ilişkin belge, ilgililerin yerleşim yeri veya nüfus kayıtlarının bulunduğu nüfus müdürlüklerine gönderilir.

(6) Nüfus müdürlüğüne vasiyetnameye ilişkin belgeye yıllar itibariyle tarih ve sıra numarasına göre takıldığı dosyadan tescil yılı ve sıra numarası verilmek suretiyle aile kütüğüne işlenir.

(7) Haklarında vasiyetname düzenlenenlerin ölümü halinde, nüfus müdürlüğüne ilgili noter veya konsolosluğa bilgi verilir.

Mahkeme yazı işleri müdürünün yükümlülüğü

MADDE 156 – (1) Mahkeme yazı işleri müdürleri, aile kütükleri üzerinde tescil yapılmasını gerektirecek bütün kararları kesinleşme tarihinden, tanıma beyanlarını düzenleme tarihinden itibaren on gün içerisinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirmekle görevlidirler.

Yabancı devlet mahkemelerince verilmiş kararlar

MADDE 157 – (1) 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun hükümleri uyarınca, yabancı devlet mahkemelerinden verilen ve ilgili devletin kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan ilamların işleme konulabilmesi için, yetkili Türk mahkemesince tenfiz edilmesi veya tanınması zorunludur.

(2) Devletimizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin bu konudaki hükümleri saklıdır.

Posta pulları

MADDE 158 – (1) Mahkemeler, kurumlar veya vatandaşlar tarafından nüfus müdürlüklerine gönderilen yazı ve dilekçelere, cevabî yazılarda kullanılmak üzere eklenen posta pulları, yazı ve dilekçeler ile birlikte kayda alınır ve cevabî yazılarda tamamı kullanılır. Posta pulunun, dönüş için posta ücretini karşılayamaması veya eksikliği halinde, posta ücreti resmî pul ile tamamlanır.

(2) Yazışmalarda mutlaka resmî posta pulu kullanılması gerekiyor ise yazı veya dilekçe ekindeki posta pulu, cevabî yazıda açıkça belirtilmek suretiyle geldiği kurum veya vatandaşa iade edilir.

Sağlık kuruluşlarının görevleri

MADDE 159 – (1) Sağlık kuruluşları ve tabipler, kontrollerindeki doğum ve ölüm olaylarına ilişkin olayın mahiyetini ve ilgilinin kimlik bilgilerini gösteren bir rapor düzenleyerek sahiplerine vermekle görevlidirler. 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu hükümleri saklıdır.

Resmî vekilin yetkisi

MADDE 160 – (1) Resmî vekiller, vekillik belgesi ibraz etmek suretiyle nüfus idarelerinde müvekkillerine ait işleri bizzat izlemeye ve onların nüfus kayıt örneğini, nüfus cüzdanını veya uluslararası aile cüzdanını almaya ve bu işlemlere ilişkin belgeleri imzalamaya yetkilidir.

(2) Kişinin bizzat kendisinin bildirimde bulunmasını gerektiren doğum, tanıma, Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybı, din ve soyadı seçimi gibi olaylarda özel vekillik belgesi ibraz edilmesi zorunludur.

İmza ve paraf sirküleri

MADDE 161 – (1) Nüfus müdürlüklerinde çalışan memurların imzalarını ve parafalarını tespit etmek amacıyla her memurun imza ve parafı alınır. İmza ve paraf sirkülerinin bir örneği nüfus müdürlüğünde, diğer örneği il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğünde bulundurulur, bir örneği de Bakanlığa gönderilir.

(2) İmza ve paraf örneklerini kapsayan formun kimlik bilgilerine ilişkin alanları ilgili memur tarafından mürekkepli kalemle doldurulur.

(3) İmza ve paraf sirkülerini imzalayan ve paraflayan memurun imzasında veya parafında daha sonra herhangi bir değişiklik olduğu takdirde, yeniden üç nüsha form doldurularak eski form ile birleştirilir.

(4) Memurun yer değiştirmesi halinde, formlar dosyasında kalır. Ancak gidilen nüfus müdürlüğünde yeni bir form doldurulur.

(5) İmza ve paraf sirkülerine ait formlar imza ve paraf sirküleri dosyasında süresiz olarak muhafaza edilir.

Tutanakların imzalanması ve onaylanması

MADDE 162 – (1) Nüfus müdürlüklerine yapılan bildirimler üzerine düzenlenen dayanak belgeleri, nüfus müdürlüğünce imzalanarak onaylanır. Dayanak belgeleri; ilgilinin kendisi, ana veya baba ya da vasi veya vekillik belgesi ibraz edenler tarafından da imzalanır.

Okuma yazma bilmeyenlerin ve özürli kişilerin beyanlarının alınması

MADDE 163 – (1) Okuma yazma bilmeyenlerin nüfus olaylarına ilişkin beyanları sözlü olarak alınır. Sözlü beyanına göre düzenlenen form, tutanak veya belgedeki bilgiler kişinin kendisine okunarak, imza yerine sol elin işaret parmağının izi düzenlenen form, tutanak veya belgedeki ilgili alana alınır. Sol el işaret parmağının bulunmaması halinde parmak izi sırası; başparmak, orta parmak, yüzük parmağı ve küçük parmak şeklindedir. Eğer sol elin parmakları eksikse, parmak izi sırasına göre mevcut olan parmağın izi alınır. Sol elin olmaması halinde sağ elde, sol el için belirtilen işlem uygulanır ve bu durum doğum tutanağının "Açıklamalar" alanında belirtilir. Kişinin iki elinin de olmaması durumunda; ilgilinin iki elinin olmamasından dolayı imza atamaması nedeniyle sözlü beyanda bulunulduğu yolunda tutanak düzenlenerek, nüfus müdürü ile bir nüfus memuru tarafından tutanak imzalanır.

Sağır ve dilsizler ile Türkçe bilmeyenlerin beyanlarının alınması

MADDE 164 – (1) Sağır ve dilsizlerin kişisel durum olaylarına ilişkin sözlü bildirimleri, bunların işaretlerinden anlayanlar aracılığıyla, okuma ve yazma biliyorlarsa yazılı olarak kabul edilir.

(2) Türkçe bilmeyenlerin bildirimleri tercüman aracılığı ile alınır ve tercümanın da bildirimini imzalaması sağlanır.

Askerlik çağına girenlerin bildirilmesi ile yapılacak diğer bildirimler

MADDE 165 – (1) Nüfus müdürlükleri her yıl, askerlik çağına giren erkek vatandaşların listesini çıkararak Aralık ayı içerisinde askerlik şubesine göndermekle yükümlüdür.

(2) Söz konusu listenin her sayfası onaylanarak gönderilir.

(3) Milli Savunma Bakanlığı bu listeyi kimlik paylaşımı sistemi veri tabanından da sağlayabilir.

(4) Saklı nüfus olarak aile kütüklerine tescil edilen, göçmen ya da mülteci olarak veya yeniden Türk vatandaşlığına alınan, Türk vatandaşlığını kaybeden ve ölen kişiler ile kayıt taşıma, evlat edinme, tanıma, kayıt düzeltme gibi nedenlerle kaydı başka ilçelere taşınan kişilerin durumları, nüfus olaylarını elektronik ortama işleyen nüfus müdürlükleri tarafından ilgili askerlik şubesine süratle bildirilir.

Yeşil kart bildirim yazılarının düzenlenmesi, bildirim yükümlülüğü ve tescili

MADDE 166 – (1) Yeşil kart vermekle yükümlü olan makamlar tarafından düzenlenen yeşil kart bildirim yazıları ilgililerin yerleşim yeri veya nüfus kayıtlarının bulunduğu nüfus müdürlüklerine gönderilir.

(2) Yeşil kart bildirim yazılarını alan nüfus müdürlüğünce; yıllar itibariyle tarih ve sayı sırasına göre takıldığı dosyadan tescil yılı ve sıra numarası verilmek suretiyle yeşil kart verildiği bildirilen kişilerin elektronik ortamdaki kayıtlarına, yeşil kart verilmiş olduğu işlenir.

(3) Yeşil kart sahibinin ölümü, boşanması, evlenmesi veya vatandaşlık hakkının sona ermesi halinde, nüfus olayını ilgilinin elektronik ortamdaki kaydına işleyen nüfus müdürlüğünce bu değişiklikler yeşil kartı veren makama bildirilir.

(4) İlgilinin herhangi bir nüfus olayı nedeniyle kaydının taşınması halinde, yeşil kart sahibi olduğu taşınan kaydına da işlenir.

(5) Yeşil kartın iptal edildiğinin bildirilmesi halinde, iptal yazısına yeşil kart iptal dosyasından tescil yılı ve sıra numarası verilir. Kişilerin elektronik ortamdaki kayıtlarına yeşil kartın iptal edildiği işlenir.

Yabancı makamlarca verilmiş olan resmî belgelerin işleme alınması

MADDE 167 – (1) Yabancı resmî makamlarca verilmiş olan belgeler aşağıda belirtilen şekilde işleme alınır:

a) Sözleşmiş ülkelerce mütakabiliyet esasına dayalı, belgeyi düzenleyen ülkelerin yetkili makamının imza ve mühürünü taşıması şartı ile kabul edilebilen ve ilgili sözleşmesi gereği formüle edilmiş olan belgeler herhangi bir tasdik işlemine tâbi tutulamaz. Bu belgeler;

1) Ülkemizin de üyesi bulunduğu Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonunca hazırlanarak uygulamaya konulan sözleşme gereği düzenlenen ve belirli bir formüle sahip, çok dilde düzenlenmiş olan kişi hallerine ilişkin belgeler tasdike yönelik herhangi bir işlem görmeden doğrudan kabul edilerek işleme alınır.

2) LaHaye Devletler Özel Hukuk Konferansınca hazırlanan ve Devletimizin de taraf olduğu Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf devlet yetkili makamlarınca belge üzerine veya ek bir belge olarak, belgeye ilişkin tasdik şerhi (Apostille) düzenlenmiş ise belgenin aslı, noter tasdikli Türkçe tercümesi ile birlikte kabul edilerek işleme alınır.

b) Yetkili kurum tarafından tesis edilecek işlem gereğince talep edilen ve düzenleyen yabancı resmî makamlara göre farklılık arz eden, belirli bir formüle tâbi olmayan ve ispat niteliği taşıyan belgeler ise tasdik işlemine tâbi tutulur.

1) Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf bir ülkenin, ülkemizdeki temsilciliğince düzenlenen ve verilen belgelere Sözleşmenin 1 inci maddesi gereği tasdik şerhi (Apostille) uygulanamaz. Bu tür belgeler yabancı ülke temsilciliğinin bulunduğu ilin valiliğince veya Dışişleri Bakanlığımızca (Yabancı temsilcilik Ankara'da ise Dışişleri Bakanlığımızca) "Belgedeki imza ve mühür ..... Konsolosluga aittir." şeklinde tasdik edilmesinden sonra, belge yabancı dilde ise noter tasdikli Türkçe tercümesi ile birlikte işleme alınır.

2) Belge, yabancı ülkenin yerel makamlarınca düzenlenmiş ise düzenleyen ülkenin Türkiye'deki temsilciliğince tasdik edilmesinden sonra, Dışişleri Bakanlığımızca belgenin aslına "Belgedeki imza ve mühür ..... Konsolosluga/ Büyükelçiliğine aittir." şeklinde şerh verilmesini takiben noter tasdikli Türkçe tercümesi ile birlikte işleme alınır.

(2) Yabancı ülkenin yerel makamlarınca düzenlenen ve düzenlendiği ülkedeki konsoloslüğümüz tarafından "İmza ve mühür ..... makama aittir." şeklinde aslı tasdik edilen belgeler, konsoloslüğümüz veya yeminli tercümanlar tarafından yapılmış çevirileriyle birlikte doğrudan işleme alınır. Tercümeleri yeminli tercümanlarca yapılmış belgelerde konsoloslüğümüzün imza ve mühür tasdiki de bulunmalıdır.

(3) Yabancı ülkenin Türkiye'deki temsilciliğince düzenlenmiş belgeler, yabancı temsilciliğin bulunduğu il valiliği veya Dışişleri Bakanlığımızca (Yabancı temsilcilik Ankara'da bulunuyorsa Dışişleri Bakanlığımızca) "Belgedeki imza ve mühür ..... Konsoloslüğuna/Büyükelçiliğine aittir." şeklinde tasdik edilmesinden sonra, belge yabancı dilde düzenlenmiş ise noter tasdikli Türkçe tercümesi ile birlikte işleme alınır.

(4) Ülkemizde dış temsilciliği bulunmayan devlet makamlarınca veya adına akredite olmuş (ilgili devlet adına işlem yapmakla yetkili) devletin yetkili makamlarınca verilmiş belgeler, akredite devletin Türkiye'deki dış temsilciliğince belgenin onaylanmasının ardından, dış temsilciliğin bulunduğu il valiliği veya Dışişleri Bakanlığımızca "Belgedeki imza ve mühür ..... Konsoloslüğuna/ Büyükelçiliğine aittir." şeklinde şerh verilmesinden sonra, belgenin aslı noter tasdikli Türkçe tercümesi ile birlikte işleme alınır.

(5) Dış temsilciliğimizin bulunmadığı devlet makamlarınca verilmiş belgeler, belgeyi veren devlete akredite olan dış temsilciliğimize "Belgedeki imza ve mühür ..... Dışişleri Bakanlığı'na aittir." şeklinde şerh verilmesinin ardından, belgenin aslı noter tasdikli tercümesi ile birlikte işleme alınır.

(6) Fahri konsolosluklarca düzenlenen belgelere dayanılarak işlem tesis edilmez.

Yazışmalar

MADDE 168 – (1) Nüfus müdürlükleri teknik konularda doğrudan doğruya kendi aralarında yazışma yaparlar.

(2) Genel Müdürlük merkez ve taşra kuruluşları, dış temsilcilikler ile doğrudan yazışma yapabilirler.

(3) Dış temsilcilikler ile yapılan yazışmalarda, dış temsilciliğin adı ve adresi, Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan "Dış Temsilciliklerimiz ve Adresleri Kitapçığı"nda yer aldığı şekli ile yazılır.

(4) Dış temsilciliklerce nüfus müdürlüklerine gönderilen evrak, form ve tutanaklardaki mühür ve imzaların doğruluğundan şüpheye düşülmesi durumunda, söz konusu evrak, form ve tutanaklar, incelenmek ve örnekleri ile karşılaştırılmak üzere doğrudan Bakanlığa gönderilir.

Belge ve tutanakların kaydedilmesi

MADDE 169 – (1) Nüfus idarelerince tutulan veya yetkili makamlarca düzenlenip bu idarelere gönderilen her türlü belge ve tutanaklar kaydedilir. Kayıt tarih ve numarası belgenin ilgili alanına yazılır.

(2) İstendiği takdirde bu kayıt tarih ve numarası ilgili kişilere de verilir.

Dayanak belgelerinin çoğaltılması ve dayanak belgesine ekli belgeler

MADDE 170 – (1) Kişisel durum olaylarının aile kütüklerine tescili sırasında tutanak, karar veya belgelerin gereken sayıdan az olduğu ve temini mümkün olmadığı takdirde, işlemi yapan nüfus müdürlüğünce belgenin örneği ya da okunaklı fotokopisi çıkarılır ve onaylandıktan sonra işleme konulur.

(2) Form ve tutanakların düzenlenmesine esas olan her türlü belge dayanak belgesine iliştilererek özel kütüğünde saklanır. Genel Müdürlüğe gönderilecek olan özel kütüklere ek konulmaz.

(3) Kişisel durum siciline tescil edilecek bir kaydın dayanak belgesi niteliğindeki tutanak, karar ve belgelerin fotokopileri ile, faks cihazı ile gönderilen örnekleri kabul edilip işleme konulamaz. Nüfus idarelerinin kendi aralarında yapacakları elektronik iletişim veya faks cihazı ile haberleşmeleri bu kapsam dışındadır.

Sürelerin hesaplanması

MADDE 171 – (1) Kanunda belirtilen sürelerin hesaplanmasında olayın meydana geldiği tarihi izleyen gün başlangıç olarak alınır. Süreler; tayin edilen müddetin son günü, son gün resmî tatile rastlarsa tatili izleyen ilk iş günü çalışma saatinin bitiminde sona erer.

Eski kütük kayıtlarının aile kütüklerine alınması

MADDE 172 – (1) 19/9/1975 tarihli ve 15361 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Nüfus Kütüklerinin Yenilenmesine İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre aile kütüklerine alınmayan eski kütüklerdeki kayıtların aile kütüklerine alınması ile ilgili talepler, dayanak belgeleri ile birlikte valiliğe bildirilir. Valilikçe verilecek talimata göre işlem tesis edilir.

ONYEDİNCİ KISIM**Çeşitli Hükümler****Formların tasarımı**

MADDE 173 – (1) Nüfus, vatandaşlık ve evlenme mevzuatının uygulanmasında kullanılacak olan form ve belgeleri hazırlamaya ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Bakanlık yetkilidir.

Dava takip dosyası

MADDE 174 – (1) Nüfus müdürlüklerinin taraf olarak bulunduğu her dava için davaya katılan nüfus müdürü veya davaya katılan nüfus memuru tarafından davanın safahatına ilişkin bir dava takip dosyası tutulur. Her yıl sonunda işlemi sonuçlanan dosyalar imha edilir.

İdarî para cezası kararları

MADDE 175 – (1) İdarî para cezalarına ilişkin kararlar her takvim yılı içinde tarih ve sıra sayılarına göre saklanır.

Yürürlük

MADDE 176 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 177 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**29/9/2006 TARİHLİ VE 2006/11081 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE
YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE**
Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin

Tarihi	Numarası	Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4/6/2008 6/2/2017	2008/13801 2017/9895	69, 128 151	10/7/2008 24/2/2017